

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Nr. 250

Vol. LXXVII Kaina 25 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, GRUODIS — DECEMBER 20, 1983

„Aušra“ Nr. 31(71)

Rusų siautėjimas Merkinės apylinkėse

(Tęsinys)

Alytaus rūsiuose

Kalbėjoms su pensininku, kuris 1944-1946 m. Alytuje buvo aukštų pareigūnu, gerai atsimena tų dienų įvykius. Pasak jo, 1944 m. lapkričio — 1945 m. birželio mėn. Alytuje buvo labai daug areštuotų, tardomų ir kankinamų arešto vietose aplinkinių kaimų ir miestelių lietuvių. Tarpe jų buvo daug ir iš sunaikintų Merkinės valsčiaus kaimų.

Štai ką prisimena iš tų laikų vienas iš šio rašinio bendraautorius.

Mane areštavo 1944 m. gruodžio 27 d. Tą dieną dar daug kas nedrįso sugrįžti į Klepočių, Lizių ir kitų kaimų nusiaubtą apylinkę, nes kai mane nuvedė pas kaimyną, ten radau vieną areštuotą Lizių kaimo sukrutintą vyrą, sėdintį kampe ant grindų. Iš karto pamaniau, — persautas, tačiau vėliau paaiškėjo, kad buvo sukrutintas nuo mušimo. Čia atsidūrė daugiau mūsų kaimo areštuotų. Mane nusivedė į kitą kambarį, kur parsigriovė kareiviai mušė mane lazdomis, spardė kojomis, o viršininkai apsispučioję šaukė, kad atiduotum šautuvą, šaudmenis, kurių aš niekada nebuvau turėjęs savo rankose. Jokius kitų kaltinimų nepateikė. Kada liepė keltis, pajutau iki tol nepatirtą didelį dešinės pusės apatinių šonkaulių skausmą. Spardydami kareiviai man sulaužė du šonkaulius. Su didžiausiu vargu atsikėlęs, buvau išstumtas lauk. Vežimuose sėdėjo visi areštuoti. Vos įlipau ir aš į vieną vežimą. Vežė į Merkinę, kur užda. rūsiję. Ten buvo daugiau areštuotų. Jų tarpe buvo taip sumuštų, kad negalėjo paeiti. Kalbėjoms pašnibždomis. Niekas nežinojo, už ką areštavo, kodėl visus beveik iki vieno taip mušė. Po poros dienų mus pėstius nuvarė į Alytų. Buvome alkani, sušalę. Man labai sunku buvo kvėpuoti, eiti. Vargais

negalais pasiekėme Alytų. Mus sugrūdė į naujai iškastą bunkerį Basanavičiaus gatvės viduryje netoli turgavietės. Visi netilpome. Kitus nuvarė kažkur kitur. Po poros dienų buvome pervesti Vilniaus gatvėn ir perpildytą buvusį žydo alaus sandėlį — rūsį. Čia radosme daug ligonių, sumuštųjų. Kampe ant sutrintų šiaudų raitėsi, šaukdamas pagalbos, mokytojas Rėklis (Seirijų valsč., Avižienių km.). Jo sirgta inkstų uždegimu dar namuose, o čia baisios sąlygos, naktiniai tardymai ligą dar pasunkino. Daug kas, nusirengę prieš nedidelį langelį, rinkosi užteles, kiti rodė niežtį subjaurotą kūną. Pastarieji buvo čia seniau sugrūsti. Po kelių dienų mane su kitais nuvedė prie turgavietės esančio namo rūsin. Šiame name prieš karą buvo Misiukienės kepykla. Čia taip pat radosme daug žmonių iš visų Alytaus apskritys valsčių. O dar vėliau mūsų keletą suvedė į saugumo rūsį (daktaro Kudirkos name). Iš besikeičiančių sužinojome, kad areštuoti buvo laikomi dar keliuose Alytaus rūsiuose. Visur su areštuotais buvo elgiamasi barbariškai, tardoma tik naktimis ir, aišku, mušama. Mūsų prižiūrėtojai buvo daugiausia tokie, kurie vokiečių okupacijos metais dėl įvairių priežasčių slapstėsi. Žydas J. Radzevičius (berods iš Jėzno) gelbėjosi nuo vokiečių persekiojimo, Tertelis (pavardės tiksliai nepažinau) iš Marcininkų valsč. buvo vokiečių ieškomas dėl bendravimo su pabėgusiais žyda, o vienas prižiūrėtojas vokiečių okupacijos metais policijos ieškotas dėl vagysčių, kaip kad prižiūrėtojas Barkauskas. Sie prižiūrėtojai naktimis išvesdavo areštuotus tardymams ir padėdavo juos mušti. Buvo kalbama, kad iš prižiūrėtojų vienas Tertelis buvo žmoniškesnis.

(Bus daugiau)

Nelaimės Europoje

Londonas. — Praėjusi savaitgalį pasaulyje įvyko nemažai nelaimių, žuvo daug žmonių. Londone IRA teroristai susprogdino galingą bombą prie populiarios Harrods parduotuvės, pilnos žmonių. Žuvo penki, sužeista 91, jų tarpe du policininkai žuvo, keturi sužeisti. Premjerė Thatcher pavadino sprogdinimą brutaliu barbarų darbu. Aiškių respublikonų vadovybė Dubline, Airijoje pripažino, kad bomba buvo padėta IRA narių, tačiau apgailestavo civilių žmonių nuostolius.

Madride kilo gaisras jaunių mokykloje. Čia žuvo 78, o 21 buvo sužeistas. Policija suėmė penkis šalis savininkus. Madrido meras paskelbė gedulo dieną. Per paskutines tris savaites Madride žuvo 353 žmonės. Lapkričio 27 d. 181 žuvo lėktuvo nelaimėje, po 10 dienų susidūrė du lėktuvai, žuvusių buvo 93.

Amsterdame, Olandijoje gaisras sunaikino naktinį klubą, 13 žuvo, 25 sužeisti. Suimtas klubo padėgėjas, imigrantas iš Izraelio. Sekmdienį Italijoje kalnų kelyje į budugnę nuvažiuo

keleivinis autobusas, kuriuo jaunų karo laivyno kareivių ekskursija važiuojo į Turino futbolo rungtynes. Žuvo 34 jūreiviai, tik keturi liko gyvi, sunkiai sužeisti.

Amerikoje šalto oro banga sukėlė nemažai gaisrų. Justice, prie Chicagos, sugėdė didelės pastatas, 45 asmenys liko be pastogės.

Walesa ragina atšaukti sankcijas

Varšuva. — Lech Walesa pasakė reporteriams, kad Vakarų ekonominės sankcijos prieš Lenkiją prarado savo vertę ir jas reikėtų panaikinti. Vakarų valstybės turėtų suteikti Lenkijai ekonominę paramą, tačiau su sąlyga, kad ta parama bus naudojama visuomenės labui, o nebūtų švaistoma kaip anksčiau.

Lenkijos valdžia paskelbė kad buvo suimti du JAV šnipai. Vidaus reikalų ministeris C. Kiszcak pranešė, kad suimtas lenka mokslininkas Jacek Jurzak ir Vakarų Vokietijos pilietis, aplankęs Lenkiją, Norber Adamchek. Jiedu rinkę kari nes ir politines informacijas.

Salto oro banga palietė ne tik Chicago, kur gruodžio 18 d. buvo sumuštas 99 metų šalčio rekordas. Nuotraukoje sniego kilimu padengta Venecijos Sv. Morkaus aikštė, Italijoje.

Ar Izraelis išleis PLO kariuomenę?

Beirutas. — Libane praėjusią savaitgalį buvo laikomasi karo paliaubų. Po 16 dienų vėl buvo atidarytas tarptautinis Beiruto aerodromas. Pirmas keleivinis lėktuvas išskrido į Saudi Arabiją su 28 keleiviais. Paliaubos buvo sutartos derybose Sirijos sostinėje, kur susitiko įvairių politinių ir religinių Libano frakcijų atstovai. Buvo kalbama apie derybų dėl Libano ateities atgaivinimą Šveicarijoje. Jos turi įvykti po Kalėdų.

Grįždamas iš Londono, Libano prezidentas Gemayel netikėtai sustojo Libijoje, kur penkias valandas tarėsi su Libijos vadu pulk. Khaddafiu, nors Libanas prieš dvi savaites nutraukė su Libija diplomatinius santykius.

Tripolyje šeštadienį italų laivas su Raudonojo Kryžiaus vėliava paėmė 93 sužeistų PLO karių. Pirmadienį palestiniečių evakuacija turėjo būti tęsiama graikų laivais. Dar nežinia, ar Izraelis trukdys palestiniečių išvežimą. Kanadietis Raudonojo Kryžiaus pareigūnas pareiškė viltį, kad Izraelis niekad nešaudys į Raudonojo Kryžiaus ar Jungtinių Tautų vėliavas, nes tai pasmerktų paties Izraelio žmones.

Išvykdami palestiniečiai smerkė savo brolius arabus, ypač Siriją, kuri priverstė juos palikti Libaną. Vienas sužeistas palestinietis kareivis, kuris evakuojamas iš Libano jau antrą kartą, žadėjo vėl grįžti ir kovoti prieš PLO išdavikus sirus.

Palestiniečių išvežimą sveikina libaniečiai Tripolio gyventojai, nes miestas buvo kovos laukas, grėsė visiškas sunaikinimas.

Druzy vadas Libane Jumbat grįsė, kad Kalėdoms artėjant drauzi leido išvažiuoti drauzų apsupto Deir al Kamar miesto pabėgėliams krikščionims. Apsupimą nutraukti ragino prezidentas Reaganas ir popiežius Jonas Paulius II. Kai Izraelio kariuomenė naktare pasitraukė iš Shaufa kalnų, drauzi okupavo daugelį mišrių krikščionių-druzy kaimų. Prasidėjo kito tikėjimo žmonių skerdynės, žuvo daug nekaltų civilių. Drauzi apsupo 2,500 krikščionių mili-

TRUMPAI IŠ VISUR

— Amerikos karo laivai vėl apšaudė Sirijos kariuomenės pozicijas Libane. Izraelio karo laivai šaudė į PLO Arafato kariuomenės įtvirtinimus Tripolio mieste. Graikų laivai, kurie turi išvežti palestiniečius, atpaukė į Kipro salą.

— Danijoje buvo paleistas parlamentas, naujas parlamentas bus renkamas sausio 10 d. Opozicijos partijos atmetė konservatorių paskelbtą biudžetą, vyriausybė buvo priversta pasitraukti.

— Specialus JAV pasiuntinys Viduriniuose Rytuose Donald Rumsfeld lankėsi Egipte, tarėsi su prezidentu Mubaraku. Amerika padidino Egiptui teikiama ekonominę ir karinę paramą, kuri 1985 m. sieks 1.1 bil. dol.

— Sovietų Sąjunga atšaukė ambasadorių Angoloje Vadim Loginov, kuris perkeltas į kitą tarnybą. Neskelbiama, kas užims jo vietą.

— Anglikonų arkivyskupas Robert Runcie baigė vizitą komunistinėje Kinijoje. Jis pasakė, kad kinai krikščionys turi viltį, kad gaus daugiau laisvių išpažinti savo tikėjimą.

— Sinajaus taikos priežiūros kariuomenė pirmą kartą buvo apšaudyta nežinomų užpuolikų. Lengvai sužeisti vienas amerikietis ir vienas olandas. Užpuolikai pabėgo. Sinajuje patuliuoja 2,500 kareivių iš 11 valstybių.

— Ispanijos šiaurėje baskai susprogdino dvi bombas, padaryta sunkių nuostolių kariuomenės sandėliui.

— Indijos valdžia paskelbė, kad Punjabo provincijoje suimta 2,100 sikhų, įtariamų ryšiais su teroristų organizacija. Sikhai reikalauja pagrobė turtingą brangenybių parduotuvių savininkę Anna Bulgari Calissoni ir jos 17 metų sūnų. Grobikai nuprovė sūnaus ausį, atsiuntė ją policijai, reikalaudami už įkaitų paleidimą didelės išpirkimo pinigų sumos.

— New Yorko policijai pavyko konfiskuoti nemažą kiekį kokaino, kurio vertė — 160 mil. dol. Suimti trys narkotikų pirkliai, nelegaliai atvykę iš Kolumbijos.

— Rockforde policija suėmė 15 metų mokinį, kuris supykęs ant vokiečių kalbos mokytojos, atsinešė revolverį ir klasėje ją peršovė, sunkiai sužeisdamas.

— Vokiečių rašytojas Guenter Grass ragino jaunos vokiečius boikotuoti karinę tarnybą, kol vokiečių žemėje bus laikomos branduolinės raketos.

Argentininos kariaus gresia teismas

Buenos Aires. — Naujoji Argentininos demokratinė vyriausybė sudarė 16 asmenų komisiją, kuri išaiškins, kas buvo kaltas dėl teroro veiksmų, kuriuose be žinios dingo apie 6,000 argentiniečių. Dešimtį komisijos narių pakvietė vyriausybė, dar šešis pakvies parlamentas. Komisijos raportus vyriausybė perduos teismams, kurie baus prasižengusius. Per aštuoneris karinės valdžios metus buvo daug nukrypimų nuo žmogaus teises garantuojančių įstatymų. Paskutiniai chuntos nariai, perduodami valdžiai civiliams, paskelbė amnestiją paskutiniosios vyriausybės nariams, tačiau vienas teisėjas jau apkaltino du karininkus: generolą Cristino Nicolaides ir admirolą Ruben Franco žmogaus teisių laužymais. Jie žinojo apie žmonių dingimą, tačiau tas žinias slėpė nuo teisingumo organų.

Prezidentas Alfonsin vengdamas įspūdžio, kad kaltinami tik dešinės srovės veikėjai, pareikalavo teisti ir septynis komunistinių teroristų organizacijų vadus, kurie gyvena egzile. Prezidentas pareikalavo teisti karo teismuose devynis buvusių chuntų narius, kurie įsakė žudyti, grobti ir kankinimais tardyti politinius priešus. Prezidentas Alfonsin vengdamas įspūdžio, kad kaltinami tik dešinės srovės veikėjai, pareikalavo teisti ir septynis komunistinių teroristų organizacijų vadus, kurie gyvena egzile. Prezidentas pareikalavo teisti karo teismuose devynis buvusių chuntų narius, kurie įsakė žudyti, grobti ir kankinimais tardyti politinius priešus. Prezidentas Alfonsin vengdamas įspūdžio, kad kaltinami tik dešinės srovės veikėjai, pareikalavo teisti ir septynis komunistinių teroristų organizacijų vadus, kurie gyvena egzile. Prezidentas pareikalavo teisti karo teismuose devynis buvusių chuntų narius, kurie įsakė žudyti, grobti ir kankinimais tardyti politinius priešus.

Ramiai praėjo Lenkijos sukaktys

Varšuva. — Lenkijos vyriausybė patenkinta, kad laukiami streikai ir protestai praėjusios savaitės sukaktį progomis nebuvo dideli. Pakankė ir šaltos oras. Didžiausios demonstracijos įvyko Wroclave, kur milicija panaudojo vandensvaizdžius ir ašarines dujas.

Gdanske vainiką prie žuvusių darbininkų paminklo padėjo Lech Walesos žmona Danuta.

Patį Walesa neigiamai pasisakė apie pogrindžio vadų raginimą demonstruoti. Jis prikišo pogrindžiui stoką planavimo. Laikinasis Koordinavimo komitetas (TKK), kuriam vadovauja Zbigniew Bujak tik sumobilizavo milicijos jėgas. Darbininkai parodė išmintį nesusikirsdami su milicija, pareiškė Walesa.

Lenkijos darbininkų demonstracijos paminklo valdžios susidorojimą vir darbininkais 1970 gruodžio 16 d. ir 1981 m. gruodžio 16 d. skerdynės Wujek anglių kasykloje, kur žuvo 9 anglikas. Bažnyčiose įvyko gedulingos pamaldos, tačiau gatvėse riaušių ir susikirtimų nebuvo.

— New Yorko policijai pavyko konfiskuoti nemažą kiekį kokaino, kurio vertė — 160 mil. dol. Suimti trys narkotikų pirkliai, nelegaliai atvykę iš Kolumbijos.

— Rockforde policija suėmė 15 metų mokinį, kuris supykęs ant vokiečių kalbos mokytojos, atsinešė revolverį ir klasėje ją peršovė, sunkiai sužeisdamas.

— Vokiečių rašytojas Guenter Grass ragino jaunos vokiečius boikotuoti karinę tarnybą, kol vokiečių žemėje bus laikomos branduolinės raketos.

dentas paleido į atsargą pusę armijos generolų ir du trečdalius laivyno admirolų. Valstybinės žvalgybos įstai-gos atimtos iš kariškių ir perduotos civiliams.

Argentinoje karininkai jau penkis kartus yra nuvertę civilines vyriausybes. Tradicija reikalauja, kad iš valdžios pasitraukianti karinė vyriausybė nėra baudžiama už savo veiklos metodus, už konstitucijos laužymus. Alfonsin nutarė šią tradiciją sulaužyti. Specialus parlamento posėdis nutarė padidinti bausmes už kankinimus, perėmė karinius teismus civilių priežiūrai ir greičiausiai atšauks amnestiją paskutiniosios vyriausybės nariams, tačiau vienas teisėjas jau apkaltino du karininkus: generolą Cristino Nicolaides ir admirolą Ruben Franco žmogaus teisių laužymais. Jie žinojo apie žmonių dingimą, tačiau tas žinias slėpė nuo teisingumo organų.

Dar nežinia, ką darys kariuomenės vadai. Visų trijų ginklo rūsijų vadovavimas perduotas civiliams. Gynbos ministras Raul Borras yra buvęs laikraščio leidėjas. Jungtinio kariuomenės štabo viršininku paskirtas nuosaukis, nepolitinis generolas Fernandez Torres.

Karininkų nusikaltimams tirti komisijoje yra mokslininkai, teisininkai, gydytojai, žurnalistas, metodistų ir katalikų vyskupai ir vienas rašytojas. Prezidentas paaiškino, kad jie kviesti dėl savo prestižo ir dėl atsidavimo žmogaus teisėms ir laisvėms.

Raportas apie Grenados žygi

Washingtonas. — Valstybės departamentas paskelbė Grenados salos įvykių raportą. Jame rašoma, kad Amerikos kariuomenės buvo pasiųsta į Grenadą dėl trijų priežasčių: apsaugoti apie 1,000 amerikiečių; atsiliepiantį ir formalų Karibu jūros valstybių organizacijos prašymą ir atsiliepiantį į Grenados salos gen. gubernatoriaus Sir Paul Scoon pareidavimą.

Raporte nurodoma, kad tarp saloj rastų dokumentų buvo penki slapsti Grenados sutartys su komunistinėmis šalimis tekstai: sutartys su Kuba, su Sovietų Sąjunga, Šiaurine Korėja, Bulgarija ir Čekoslovakija. Saloje buvo 900 kariškių ir civilių iš Kubos, Sovietų Sąjungos, Š. Korėjos, Libijos, Rytų Vokietijos ir Bulgarijos. Iš rastų dokumentų paaiškėjo, kad Grenada planavo sudaryti 10,000 kareivių. Tai būtų buvusi didžiausia karinė jėga Karibu jūros regione.

KALENDORIUS

Gruodžio 20 d.: Julius, Atala, Sigitas, Grožvilė.
Gruodžio 21 d.: Petras Kenis, Edburga, Norgaudas, Girenė.

Saulė teka 7:13, leidžiasi 4:22.

ORAS

Debesuota, gali snigti, temperatūra dieną 12-1, naktį -5-1.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKAI. PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

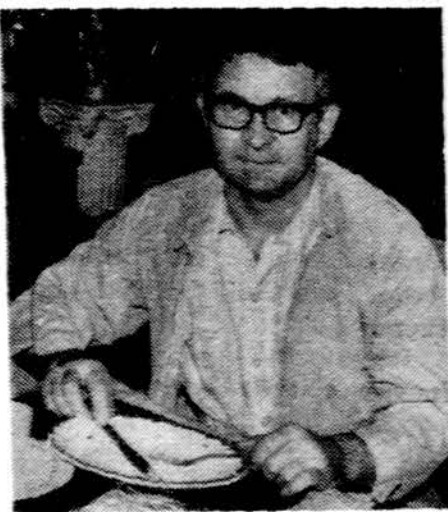
ALKOHOLIS DIDINA SERGAMUMĄ KRAUJOSPŪDĮ, IR MIRTINGUMĄ

Klausimas. Gerb. Daktare, kai tik bėda — kiekvienas kreipiasi į Jus. Prašyčiau pagelbėti ir man. Turiu brolių apie 43 metų amžiaus. Gabus ir darbštus. Kokia priežastis — nežinau, bet turi aukštą kraujo spaudimą. Vartoja vaistus nuo aukšto kraujo spaudimo — nesitaiso, neatsisako ir alkoholio. Daktaras, kuris jį gydo, jam pasakė: kad su saiku tai nieko nenkenkia — galima.

Aš nenorėčiau tikėti — argi iš tikrųjų? Alkoholi vartoja beveik kiekvieną dieną — taip susideda aplinkybės.

Zinodama Jūsų nuosirdumą, prašyčiau Jus, mielas Daktare, pasakyti savo žodį ir išaiškinti, kaip gali pakenkti ir t.t. Gal pasakėt — atsibus. Su didžia padėka ir viltimi laukiu "Draugo" dienraštyje Jūsų paaiškinimo. Jus gerbiu.

Atsakymas. Kasdieninis alkoholio vartojimas yra įprastinis (adikcija) į jo vartojimą. Adiktas yra toks žmogus, kuris negali nustoti vartojus narkotikų ar alkoholio, nesuilaikdamas pagirų (withdrawal sickness).

Užtat Vyto Pajaujis gali už tris dienas naktį dirbti ir nepavargti, kad jis Avudo užkandinėje tuština lėkštes skaniausio ir sveikiausio maisto. Nuotr. M. Nagio

Siame krašte žmonės labai daug išgeria alaus, vyno ir degtinės (Whisky). Kasmet čia žmonės išleidžia daugiau kaip dešimt milijonų dolerių minėtiems ir kitokiems alkoholiniams gėrimams. Už tuos pinigų galima būtų padengti visą mokymąsi per dvejus metus siame krašte. Ir tai yra tik mažą pradžią.

Daugiau negu kas penkta automobilio nelaimė siame krašte atsitinka dėl išsigerusių vairuotojų. Tai gausios kasmetinės išlaidos, o taip pat ir mirtys.

Tūkstančiai čionykščių geria taip dažnai ir taip gausiai, kad rimtai susirgę atsiduria ligoninėse. Čia irgi gausūs nuostoliai: išlaidos už gydymą ir dėl netekimo darbo.

Dar yra ir kitokių išlaidų, liečiančių girtavimą — niekas nežino jų dydžio, tik žinoma, kad jos yra labai didelės.

Žinoma, maistas šiam kraštui irgi daug kainuoja, bet apsimoka maistui išleisti pinigų. Degtinė nėra maistas — jai išlaidos yra žmogaus žudymui pinigų išmetimas. Ir štai dėl ko toks žmogaus žudymas pasiekiamas per girtavimą.

Alkoholio įtaka žmogui

Nuodugnūs mokslininkai tyrimai suvaidina, kad alkoholis veikia neigiamai žmogų net astuoneriu būdu.

1. Alkoholis greitai susigeria į kraują. Kuo mažiau alkoholis valgo, kuo mažiau

maisto jis turi savo skrandyje, tuo greičiau alkoholis susigeria į kraują. Už minutes, antros nuryta degtinė jau pasiekia visas viso kūno cels. Kūnas turi tūkstą trilių celių (gyvų pletelių). Visos jos sumiršta degtinėje.

2. Minutose celsė alkoholis greitai sudegina be liepsnos (oksiduojamas) ir tuo būdu panaikinas — tik kiek silimos yra pagaminama.

3. Alkoholis pagaliau kiek — labai mažai — sumažinti skausmą.

4. Gausiau ir dažniau geriantieji visada ima stokoti vitaminių, ypač B-Complex vitaminų. Tas atsitinka dėl to, kad jie sušaga kepenimis ir dar dėl to, kad jie nevalgo kaip reikiant. Tas nevalgymas atsitinka dėl to, kad alkoholis suvalgia pakankamai kalorijų, bet ne kiek tikros maisto vertės.

5. Prof. John Tobin, dirbas Lojolos universiteto klinikoje, tvirtina, kad net maži alkoholio kiekiai — stiklinė, kitas jau pakenkia širdies raumenims. Laimė, kad alkoholis suvalgia daugumą nusigėręs ir negali daugiau gerti. Jei jis galėtų — jis save nužudytų. Mat, šeši alkoholio lašai tūkstą trilių kraujo nužudo geriantįjį.

6. Net maži alkoholio kiekiai sukelia žmogaus reaguojimą laiko, sumažina matymą ir pakeičia dar kitaip jo elgesį, net jam visai to neįsijaučiant. Todėl gėrimas su vairavimu nesiderina. Jei žmogus išgėręs degtinės sėdasi prie vairo, toks net penkis kartus daugiau turi progos susilaukti susieikimo nelaimės. Nelaimė, kad išgėrusieji jaučiasi galį geriau vairuoti, turdami degtinės savo skrandžiuose. Žinoma, iš tikrųjų jie taip negali. Juos stiklinė apgauna.

7. Didėsi alkoholio kiekiai pakeičia žmogaus elgesį visais matomu būdu: tokie svorio, kniūpčioja, nebeuostovi, murma lūpas sučiaupe, dvigubai mato, velnius vaiko si po kambario kertes ir juos kala su vinimis prie stalo, sušaga skrandžių ir galų gale sušamba — netenka sąmonės. Po to neatsimena, kas su jais atsitiko.

8. Nuo adatėlės — prie kumelėlės. Nuo stikluo prie buteliuko prieina žmogus net ne neįsąsdomas dėl savo kasdieninio stikluo — kito išlenkimo. Todėl visiems atsimintinas šis gyvenimo faktas: beveik kiekvienas įpras į girtavimą, kuris kasdien ar kas kelintą dieną daugiau ar mažiau išgers. Blogiausia, kad toks taps labai sunkiu ligoniui — alkoholiui adiktui (alcohol addict). Tokius gydytojai vadina chroniškais alkoholikais. Tokie jie yra labai sunkūs ligoniai ir labai nelaimingi žmonės. O kai girtavimo įprotis taps stipriu, jis tikriausiai geriantįjį pradžudys anksčiau ar vėliau.

Kas darytina girtavimo reikale

Neverskime nė vieno gerti svaigalų. Mat, yra žmonių, kurie nuo vieno gurtinio svaigalų eina prie litro jų. Tokiems žmonėms negalima nė lašo svaigalo ragauti per visą savo gyvenimą. Tokie negali gerti lašo, nes po to nesulaukia gėrimo, kol nugaista. Taip jau mūsų akyse žuvo daugybė mūsų gabiųjų žmonių. O vis tiek mes savo varome: visiems, net už kaklo pildami degtinę, peršame gėrimą — tai asmenybe pasipusiojo elgesys. Tokių pasipelių mūsų tarpe didelė gausa. Todėl senoji enciklopedijoje, esančioje Chicago bibliotekoje, tvirtinama, kad lietuviai esą didžiausi girtuokliai. Tai baisi mums daroma skriauda. Blogiausia, kad joks mūsų vadovas ar vadovai nesistengia šitą skriaudą atitaisyti. Mes velijame toliau degtinę gėrėti, niekniekiais užsiminti, vienas su kitu barstis ir taip, kaip tos musės išrūgose, vienas ant kito lipdami greitą galą gauti.

Taigi, kuriems vienas stiklinis yra per daug — turi nė vieno niekada negerti. Kitiems ligai išvengti per degtinę — nereikia niekada gerti dažnai ir gausiai. Geriausiai visi mes lietuviai pasielgsime, jei visai be svaigalų apsieisime. Juos pakeiskime, asmenybes brandindami, į muziką, maldą, dainą, giesmę, meną, kultūringą elgseną, sveiką, gėlimis žavesį, gamtos grožiu domėjimąsi, su kultūringu asmeniu pašnekėsi, artimui atliekamą paslaugą, senelių ir našlaičių globą, pagalbą vaikams auklėjant, geriausių knygų skaitymą, sveiką mitybą ir gėrybę, kenciančiai Lietuvai pagalbą, Vilniaus universitetui knygų ir įrankių siuntimą organizuoti. Naudingų darbų milijonai, o darbininkų tik saujelė. Stokime visi purenti lietuviškus, krikščioniškus dirvonus blaivūs. Tik kitam gero padarymu kurkime sau laiminges dienas. Taip, ir nė per plauką kitaip mes turime elgtis, jei dar save laikome žmonėmis, lietuviais ir krikščionimis.

Yra vilties kiekvienam alkoholikui

Alkoholikas yra ligonis ir jis turi būti tinkamai gydomas. Deja, kol kas dar neturima pakankamai gerų vietų tokiai ligai gydyti. Nauji gydymo būdai taikomi tokiems ligoniams. Alkoholikų draugijos tokiems męgina talkinti. Daugelis jų pasveiksta ir tada kitus atrpatina nuo baisaus įpročio. Taip mes kiekvienas elkimės. Būkime blaivybės skelbėjai savo pavyzdžiu. Visi, ypač iškileji, dvasiški

Juosmens ir nugaros mankšta liekam kūnui įsityti. Stovėk kiek sulenkęs kelius, praskėtomis kojomis. Per alkūnes sulenktais rankas laikyk lygiagrečiai su grindimis. Sukinėkis nuo vieno šono į kitą, ranką pirmyn išmesdamas, tarsi kam suduoti — kumščiuotis norėdamas. Iškvėpk giliai su kiekviena pasisukimu. Visą laiką laikyk kelius kiek sulenkus. Sukinėkis po 20 kartų į kiekvieną pusę. Pasisukimų protarpiais giliai įkvėpk.

Dr. Jonas Adomavičius, sveikatos patarėjas

neišskiriant, pradėkite kalėdiškai atgimti sveikesniam, be degtinės gyvenimui. Mat, daug lengviau bus visiems, kai mes visai negerisime svaigalų, nes nuo tos ligos nesi tikras kad pagysi.

Alkoholiskos mirtys

Apdraudus kompanijos skelbia šitokius faktus. 1. Dažniau miršta smarkūs gėrikai, palyginus su negeriančiaisiais ar mažais gėrikais. Tas yra tiesa visokio amžiaus žmonių tarpe, pradedant nuo penkiolikos metų amžiaus. Tas reiškia, kad, sakysim, septyniolikmečių gausių gėrikų kasmet daugiau miršta, palyginus su negeriančiaisiais ar lengvais to amžiaus gėrikais. Tas yra tiesa su 25, 40, 60 ar bet kurio kito amžiaus žmonėmis. 2. Sunkūs gėrikai gyvena trumpiau, palyginus su negeriančiaisiais ar lengvais gėrikais. Taigi sunkūs gėrikai greitina patys sau pakasynas.

Kas yra tie sunkūs alkoholikai — svaigalų vartotojai?

Dauguma žmonių geriančiųjų linkę yra manyti, kad jie tik nedaug geria. Todėl jie tariai savo širdyje, kad jie dėl girtavimo nemirs per anksti. Visi dabar paklaus, kiek reikia išgerti kasdien, kad vadintumeis stiprių gėrikų? Niekas, net žinovai negali tikrai atsakyti į tą klausimą.

FILMŲ ĮVAIRUMAI

STASĖ SEMENIENĖ

Terms of Endearment yra puikus šių metų filmas, kuris geriausiai iš visų parinkto kryptį į žmogaus širdį. Jis tokiu lengvu, greitu tempu sauna nuo aukščiausios komedijos — juokingiausiu, lengvabūdiškai komiškausiu ir linksmausiu scenų ligi tyliu, rimtu gyvenimiškų svarstymų — gyvenimo faktų bei skaudžios tikrovės priėmimo.

Kai, stovėdami "Water Tower" kino teatro įėjimoje eilėje prie įėjimo, stebėjome išsėdintą iš teatro publiką ir šnirpščiančias, raudonom akim, nosinėm ašarotais akis degtiančias moteris, daugelis stebėjosi: "Aš maniau, kad eina žiūrėti didžiausios komedijos". "Apsirūpinkite nosinėmis!" — ne viena perspėjo, neatverdamas filmo pabaigos.

Nemanau jos atidengti nei čia — būtų nusikaltimas. Tik tiek, kad visai nelaukta šios komedijos — dramos pabaiga.

Filmas kelių amerikiečių žurnalų paskelbtas šių metų "geriausiu", amerikiečių filmų kritikų apvainikuotas keturiom žvaigždėm — aukščiausiu pripažinimu — tikrai yra vertas visų pareikšto dėmesio.

Daug filmų žmonės vadinavo "nepamirštamais", bet šis tikrai yra toks.

Filmas pastatytas pagal 1975 m. romaną, parašytą Texas rašytojo Larry McMurtry, kuris veda mus motinos ir dukters gyvenimo pėdomis nuo jos gimimo iki Balzako moters amžiaus — 30 metų, trejeto vaikų motinos, ypač giliai paliesdamas jų tarpusavio santykius. Filmas, kaip ir mūsų gyvenimas, pilnas humoro, nesulaikomo spontaniško kvatojimo, o taip pat neišvengiamo graudaus raudojimo. Čia ir glūdi filmo laimėjimas — surasti gyvenimo balansą tarp juokingiausių "nesamonių" ligi giliausių tiesos — tikrovės momentų pripažinimo. Charakteriai puikiai supraciti ir su meile atvaizduoti. Ir žiūrovas nė minutės neabejoja įvykių eiga: kas įvyks — taip ir turi įvykti, dėl to, kad ir gyvenimas yra toks — pilnas netikėtumų.

Veiksma vyksta Houstone, Texas, kur gyvena našlė su dukrele. Ji visai nesidomi vyrais, visą dėmesį nukreipdama į savo darželį — gėlių auginimą. Jos dukterė Emma, lyg svaiginantis šampanas, besirudens scenos mas daug ko pamoko: gėlės vysta kaip mūsų viltys, lapai krinta, kaip mūsų metai, debesy plaukia, kaip mūsų iliuzijos, šviesa mažėja, kaip mūsų proto įžvalgumas, saulė darosi šaltesnė, kaip mūsų jausmai, upės užšąla, kaip mūsų gyvenimas — viskas turi slapta ryšį su mūsų likimu.

F.R. Chateaubriand

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 337-1285

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS — 161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates \$50.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$50.00 Foreign countries \$50.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumerasas nesijuntami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$50.00	\$30.00	\$20.00
Kanadoje (U. S. A. dol.)	\$50.00	\$30.00	\$20.00
Užsienyje	\$50.00	\$30.00	\$20.00
Kitur — Amerikoje	\$50.00	\$30.00	\$20.00
Savaitinis (šeštadienį)	\$30.00	\$19.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 — 4:00.

• Redakcija straipsnius taisyso savo nuožūra. Neunaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. ARVYDAS J. DAILIDĖ
DANTŲ GYDYTOJAS
2555 W. Lincoln Hwy. (Hwy. 30)
Olympia Fields, Ill.
Tel. 748-0033
Valandos pagal susitarimą

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Prima trečiadienį nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirtadienį nuo 10 v.v. iki 6 v.v.
Susitarimui skambinti 436-5566

Dr. Peter T. Brazio ofisų perėmė
DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybe vidaus ligos
2434 West 71st Street
Tel. HE 4-5849
Val: pirm. ir penkt. 12-5; antr. ir ketv. 12-6-30; šešt. tik susitarus

DR. EDMUNDAS VIZINAS
Specialybe — Vidaus ligų gydytojas
Kaltbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

DR. K. G. BALUKAS
Akuserija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurģija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building)
Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepi, skambinti 374-8004
Prima ligonius pagal susitarimą

DR. JONAS MAŽEIKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
4600 W. 103 St. Oak Lawn
Tel. 423-8380
Valandos pagal susitarimą

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antr., ir penkt. 10-4; šeštadienį 10-3 val.

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4; 6-8 antr. 12-6; penkt. 10-12, 1-4

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. VILIUŠ MIKAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Family Medical Clinic
217 East 127 St., Lemont, Ill.
1 mylia į vakarus nuo Ateitinių namų
Tel. 257-2265
Val. pagal susitarimą.

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS — CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKSEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akininius ir "Contact lenses".
2618 W. 71st St., Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą Uždaryta treč.

Tel. Reliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta

Dr. Juozas Meškauskas ofisą perėmė
T. RAMA, M.D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71-mylės ir Campbell Ave. kampas)
Tel. 434-1818 ir 476-3344
Res. 852-0889
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.p. Tik susitarus

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą — Pirm., antr., treč., ketv. ir šeštadienį

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLIS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p. Šešt. pagal susitarimą. Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Ofiso tel. 434-2123, namų 448-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirm., antr., ketv. ir penkt. valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS — SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p. Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. tel. 586-3166; namų 361-3772
DR. PETRAS ŽIJA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-6; šeštadieniais pagal susitarimą

Mūsų politikoje

NEREALUS OPTIMIZMAS

Optimizmas yra tam tikras žmogaus nusiteikimas, kurio pagrindu yra tikėjimas, kad pasaulyje turi laimėti gėris. Taigi optimistai stengiasi visada išlaikyti gerą nuotaiką ir turi viltį, kad viskas baigsis gerai. Optimizmui priešinga pesimizmo doktrina — tai nusiteikimas, kad pasaulyje viešpatauja blogis ir todėl negalima tikėtis gėrio laimėjimo. Savaine aišku, kad visiems daugiau prie širdies yra optimizmas. Tačiau optimizmas virsta blogiu, jei jis nėra paremtas realiais faktais, neatitinka realios padėties. Taigi optimizmas neturi virsti neigiamu apraška, aklumu, kitaip tarant, žalingu reiškiniu.

Deja, Lietuvos laisvės reikalose mes dažniau buvome ne realiais optimistais, kaip realistai, nors optimizmui nebuvo ir dabar nėra pagrindo. Čia kelias sakinius mėginame atkurti Lietuvos ir lietuvių gyvenimo „kroniką“ kai kuriais faktais.

1939 metai. Hitlerinė Vokietija grūmoja Lietuvai dėl Klaipėdos krašto priklausomybės. Mūsų optimistai: „Hitleris neims Klaipėdos. Per mažas objektas. Norės ir toliau sėkmingai su Lietuva prekiauti.“ O kuo tas optimizmas baigėsi — gerai žinome.

Kai 1939 m. rudenį prasidėjo II pasaulinis karas, optimistai tvirtino: „Jis netrauks Lietuvos. Mūsų vyriausybė gerai padarė, paskelbdama neutralitetą.“ Kai po Sovietų Sąjungos ultimatumo mes gavome rusų kariuomenės bazes ir Vilnių (prisiimtinas posakis: „Vilnius mūsų, o mes rusų“), optimistai tvirtino: „Rusai bazėse sėdi ir sėdės. Jie nesikiš į mūsų vidaus reikalus ir nepakeis krašto santvarkos.“

Kai vis dėlto įvyko kitaip, kai sovietiniai rusai okupavo Lietuvą, optimistai vėl sakė: „Geriau Lietuvą teuzima rusai, kaip vokiečiai. Bent nemaža gyvenotųjų dalis tą kalbą moka.“

Kai 1941 m. birželio mėnesį Vokietija okupavo Lietuvą, optimistai vėl sakė, kad jie „mūsų išvadavo“, kad mes „vėl atgausime nepriklausomybę“.

O kai 1943 — 1944 m. ėmė braskėti Rytų frontas, optimistai vėl tvirtino: „Bolsėvikai niekada negrįš į Lietuvą. Vokietija prie to neprileis“. Gal dėl šio ir ankstesnio optimizmo mes nepasirošėme okupacijai, neturėjome plano ką daryti, jei vis dėlto Lietuvą ištiktų okupacija. Kai jau girdėjome Sovietų patrankų šūvius, nežinojome nei kur trauktis, nei kuriems asmenims trauktis, kam krašte pasilikti, ką pasiimti... Iš Lietuvos tad pasitraukė nemaža žmonių, kuriems, gal būtų, nebuvo reikalo trauktis, o krašte pasilikti tie, kurie turėjo nuo priešo bėgti.

Kai atsikūrus Vokietijoje, stovyklose, mūsų optimistai tvirtino: „Lietuva tuojau bus laisva. Ją išvaduos sąjunginės šalys, padės švedai, pradės veikti Atlanto paktas, Tautų sąjunga grąžins pavergtus tautos laisvę“ ir t.t.

Kai keletą metų pasėdėjome stovyklose, pasigirdo balsai mūsų veiksmų: „Neemigravokite! O jei emigruoti reikės, tai visi vyksime kartu — kompartine mase“. Optimizmui paremti studijuojamas klausimas steigti „antrąją Lietuvą“ Afrikoje, Angoloje, „Dausuvos“ ideja...

Dar keliolika metų mes savo sveikinimus bei linkėjimus baigdavome žodžiais: „Ateinančius naujuosius metus (Kalėdas, Velykas) švęsti ne-

priklausomoje Lietuvoje“. Kai jau įsikūreme užjūryje, mūsų politikai vis guodė, kad „Lietuvos laisvės valanda artė“. Taip pareiškė koks nors rinkėjų įprašytas aldermanas, kongresmanas, senatorius. Visi mūsų veiksmų, ypač vikinų, altinių, suvažiavimų baigdavosi vadų žodžiais, kad, „jeigu ne šiais, tai kitais metais jau tikrai...“

Optimistiška buvo ir dabartinio Vliko pirmininko kalba seime — suvažiavime XI.12. Detroite, kur buvo labai optimistiškai išreikštos mūsų ateities perspektyvos kad šiais žodžiais: „Komunistinės imperijos sugriuvimas yra neišvengiamas ir yra tik laiko klausimas, kada tai įvyks, o tai gali įvykti daug anksčiau, negu kaip kad daugelis iš mūsų galvoja... Aš tą grūvimą savo vizijoje matau ir matau ne taip toli, matau artėjant kasdien... atnešantį laisvę Lietuvai ir lietuvių tautai“.

Vis tai optimistiniai balsai. Kitas klausimas, kiek tokios „vizijos“ yra realios, kuo paremtos?

Šių eilučių autoriui į galvą iškrito jaunosios kartos ateitininkų veikloje, keletą metų besireiškiančio mūsų išeivijos politiniuose žiniuose, Viktoro Nako žodžiai — paskaita tema „Lietuvių išeivių įtaka užsienio politikoj: dabartis ir ateitis“. Štai kai kuriuos V. Nako mintys.

„Amerikos visuomenė yra ir liks abejinga Pabaltijo likimui, lygiai kaip ji abejinga Čado, Nikaragvos, Taivano ir kitų mažų kraštų likimui. Klaidinga būtų manyti, kad dideli laimėjimai, kuriuos išsikovojome juodžiai ir demonstrantai prieš Amerikos dalyvavimą Vietnamo kare naudodami civilinio nepaklusnumo metodus, galėtų būti pakartoti lietuvių išeivijoje“.

Tačiau paskaitos autorius pritaria lietuviškų organizacijų ir privačių asmenų praktikuojamam bandymui „paveikti Amerikos valdžios bei kitokių institucijų nusistatymą išeivijai rūpimais klausimais... nes jo esmė yra demokratiska, jis suteikia progą plačiai visuomenei įsijungti.“

Išeivijos lietuvių jaunoji karta stovinti tarp dviejų diametraliai priešingų polių: „vieno pusę visiškai nutautėjimo politika, kitą — lietuviškojo geto“.

„Pasistengus tapti Amerikos politinio gyvenimo dalimi, lietuvis gali visiškai prarasti savo lietuviškąjį identitetą ir, nors turint labai atsakingas pareigas, jo įtaka Lietuvos bylai bus lygi nuliui.“

Savo paskaitoje V. Nakas sustojo prie fakto, kad didžioji valstybės, be savo teritorijos, turi savo „įtakos sferas“. „Is Reagano pasisakymų gana aišku, kad jis Sovietams nepasirošęs pripažinti jokios įtakos sferos“. Betgi to paties nebūtų galima tvirtinti apie kitų politinių vadų bei biurokratijos narių Washingtono galvojimą. Tačiau „Pabaltijui palankiausia Amerikos valdžia nuo Eisenhowerio laikų, kartu sistemingiau ir skaudiau negu bet kuri kita Amerikos valdžia pažeidžia Lietuvos inkorporacijos nepripažinimo politiką. Amerikos Teisingumo departamentu advokatai puikiai supranta Lietuvos geopolitinę padėtį. Jų akysse Lietuva, Latvija ir Estija yra Sovietų Sąjungos dalys, o nepripažinimo politika yra mažareikšmis simbolis. Todėl jie į Pabaltijį drąsiau savi važinėja rinkti medžiagą bei apklausinėti liudininkus...“ Tiek apie mūsų veiksmų vadų nepagrįstą optimizmą, tiek šiuo kartu apie jaunosios kartos puoselėjimą realų klausimų pažinimą.

DOMICELĖS GRAUŽINYTĖS-PALEVIČIENĖS 100-ASIS GIMTADIENIS

(Pabaiga)

ANTANAS JUKNEVIČIUS

Vienierius metus lietuviškų slapty spaudinių platinimas ėjo sklandžiai. Lietuvės moterys, dažniausia Vilniaus ponų tarnaitės, kurių visuomet čia buvo nemažas būrys, išnešiodavo tuos raštus po miestą.

Tačiau po metų kažkurio būdo žandarai sučiupo slapto siūlo galą, ir atsekė iki kamuolio. Laimingu supulimu prieš porą dienų gauta siunta buvo jau išdalinta. Kratos metu rasta neužrakintam sandėliuke tik mažas skudurinis pundelis su keliom maldaknygėm. Domicelė prisipažino, kad tą pundelį priėmusi iš ūkininko, tik iš matymo pažįstamo, kuris žadėjęs grįždamas iš miesto, jį pasiimti. Apie kitokius raštus ji nieko nežinojo.

Nežiūrint tokio kuklaus radinio kratos metu, Domicelė Palevičienė buvo suimta ir net kelias dienas tardoma. Bet Palevičių šeimos ryšiai su miestu diduomene ir Julijonui nemazai kainavusios „lengvinančios bylos aplinkybės“ nulemė, kad prokuroras neatidavė tos bylos teisimui spresti, bet nusistatė generalgubernatoriui administraciniam sprendimui, ir čia įvairių žymnių užtarimų įtakoje generalgubernatoriaus nubaudė Palevičienę tik vieneriais metais tremties ir tik į Smolenską.

Po metų grįžusi Vilniui ir jausdamas ant savęs nuolatinių policijos akių, Domicelė Palevičienė buvo priversta kurti laiką apsiriboti tik teisėtoms priemonėms lietuviškų reikalų ginti. Bet 1904 metais buvo jau panaikintas spaudos draudimas, o po 1905 metų brudėjimų visoj Rusijos imperijoje buvo ir lietuviams suteikta daugiau laisvių, kurios truputį praplėtė bundančios lietuvių tautos kultūrinės ir politinės veiklos erdvę.

Tarp kitų ir Vilniaus lietuvių tuo metu buvo suburzdę steigti lietuviškas švietimo ir ūkinio pobūdžio organizacijas, kurti mokyklas, leisti laikraščius, reikalaujanti lietuviškų pamaldų bažnyčiose ir kitais būdais plėsti lietuvių veiklą.

Tame Vilniaus lietuvių judėjime veikliai reikėsi ir Domicelė Palevičienė, Vilniaus lietuvių tautinio atgimimo vadovai yra ne kartą pasinaudę šios šviesios, drąsios ir energingos moters pagalba kovoje

su rusų spaudos vykdytojais.

Vokiečiams okupuojant Lietuvą 1915 metų vasarą, Palevičienė buvo priversta pasitraukti į rytus ir atsikūrus net Voroneže. Čia teko jai sunkiose sąlygose Pirmojo pasaulinio karo metais globoti tris seseris, brolį ir keturius savo vaikus, kurie tik Domicelės rūpestingumo ir sugebėjimų dėka galėjo tęsti mokslą Martyno Yčo lietuviškose gimnazijose.

Šalia rūpesčių savo didelės šeimos išlaikymu bei mokslinimu svetimam krašte, be ryšių su likusiais Lietuvoje artimaisiais, ji surasdavo pakankamai jėgų ir laiko visuomeniniam darbiui bei politiniam veikimui. Čia ji dalyvavo ir jaunimo globos rėliuose, ir savišalpos sambūriuose, visur palikdama stiprios dvasios vertingą įnašą.

Tarp kitų šaltinių apie Palevičienės veiklą Voroneže, randame ir Mykolo Krupavičiaus „Atsiminimuose“ (psl. 249 ir kt.) aprašytą vieną kritiškiausių ir triukšmingiausių Voronežo lietuvių mitingų, kuriame buvo išvengta liūdnų pasekmių tik Palevičienės drąsai ir sugebėjimais susirinkimui vadovauti.

Mitingas buvo susauktas krikščionių demokratų partijos centro komiteto 1917 metais prieš Velykas (data nesužinota) naujai išrinkto partijos pirmininko Mykolo Krupavičiaus pranešimo išklaustyti ir ruošiamo Petraplio lietuvių suvažiavimo programai aptarti. Salė buvovisausakimšai pripildyta. Mitingą pradėjus, salėn įsibrovęs anarchistas būrys, lazdomis, peiliais ir revolveriais ginkluotas. Čia pat prasidėjo tikras pragaras. Virs susirinkusių galvų skraidė pagaliai, o iš salės kampų imta šaudyti. Mitinge pasigirdusios aimanos ir moterų verkimai. Minia bandžiusi veržtis laukan, bet išėjimui būvę didelės spūsties užkūmė, ir tik retas galėjęs iš salės pasprukti. Išnykęs nuo scenos ir prezidiumas.

Prie prezidiumo stalo palikusi tik viena Palevičienė, kuri tam susirinkimui pirmininkavo. Ji nepraradusi pusiausvyros net ir didžiausio

įsibrovėlių siautėjimo metu. Motiniškai sudraudusi jaunus revoliucionierius, pasiūliai jiems pavieniui laisvai pasisakyti savo reikalais ir leisti kitiems mitingo dalyviams ta pačia teise pasinaudoti. Kad ir įkaitę jauni maištininkai ir vis dar su ginklais rankose, pakluso mitingo pirmininkės patvarkymui, vienas kitą pralindami emė lipi ir tribūną ir visa gerklę skelbti jau daug kartų girdėtus šūkius. Iki valios išsiplūdė ir pavargę, jie nutilo ir įstampa atlyžo. Mitingas buvęs užbaigtas tvarkingai, niekam kruvinai nenukentėjus.

Karo pabaigoje, 1918 metų pavasarį, Domicelė Palevičienė su vaikais grįžo Vilniui, ir čia vėl ją matom lietuviškų darbų dirvoje. Atnaujinusi senas pažintis su vilniečiais, ji dažnai įsiterpdavo į lietuvių gynimosi kovas su įvairiais okupantais.

Sunkaus lietuvių karo metu su lenkais 1920 metais Palevičienė vadovavo Vilniečių lietuvių moterų sąjūdį Lietuvos karių belaisvių globos komitetui. Lenkai mažai tesirūpino sužeistų lietuvių belaisvių gydymu ir dar mažiau sveikų belaisvių maitinimu, bet leisdavo vietinių lietuvių organizacijoms juos gydyti ir maitinti. Sužeistieji belaisviai buvo perduodami Vilniaus lietuvių sanitariinės pagalbos draugijos poliklinikai, o sveikų belaisvių papildomas maitinimas buvo pavestas minėtam belaisvių globos komitetui.

Maistas buvo gaminamas lietuvių moterų privačiuose butuose ir moksleivių bendrabučių virtuvėse. Maisto pristatymą į belaisvių stovyklas dažniausia atlikdavo lietuvių gimnazijos vyresniųjų klasių moksleivės. Tarp jų ypač pasižymėjo drąsa ir sumanumu Alena Vileišytė, Aldona Grauzinytė, Emilija Palevičiūtė ir keletas kitų. Jos, komiteto pirmininkės lydimos, įnešdavo stovyklon duonos keptuose įkeptus pjūklelius geležiniams virbams pjauti, katiliuose po bulvėmis — civilines kepeles, o pačios dėdavo vyriškų švarkus, kuriuos taip pat „užmėgdavo“ stovykloje.

Naktimis pabėgę iš stovyklos belaisviai atsiradavo lietuvių šeimose arba moksleivių bendrabučiuose pagal mergaičių paliktus adresus. Iš ten jie, aprūpinti asmenų do-

kumentais, būdavo pervedami lietuvių fronto pusėn.

Šie jau pusiau karinio pobūdžio veiksmai karo metu buvo susiję su sunkių bausmių grėsme, bet tuo metu tėvynės meilė kovojančių lietuvių širdyse buvo stipresnė už bet kokios baimės jausmą.

Karui pasibaigus ir lenkams įsitvirtinus Vilniaus krašte, Domicelė Palevičienė iki paskutiniųjų savo gyvenimo dienų veikliai dalyvavo įvairiose lietuvių organizacijose, ypač rūpinosi jaunimo globa ir auklėjimu. Ji kasmet buvo renkama į Vytauto Didžiojo gimnazijos tėvų komitetą ir keletą metų buvo jo pirmininkė. Pedagogų tarybos posėdžiuose ji domėdavosi kiekvieno mokinio, ypač sielos, dvasios nešėkmen įklimpusiais ir ieškodavo būdų jiems pagalbėti.

Palevičienės dėmesys neapsiribojo vien gimnazijos moksleiviais. Ji buvo viena iš steigėjų Sv. Kazimiero draugijos jaunimui auklėti ir globoti lenkų okupuotoje Lietuvos dalyje. Išrinkta 1925 metais į pirmąją centro valdybą, joje dirbo iki paskutiniųjų savo gyvenimo saulėlydžių.

Sv. Kazimiero draugija buvo vienintelė masinės švietos ir saviuoklos lietuvių organizacija Rytų Lietuvoje. Prieš lenkų valdžiai ją uždariant 1937 metais, ji turėjo beveik visuose Lenkų okupuotos Rytų Lietuvos miesteliuose ir didesniuose kaimuose savo skyrius, viso 476, su daugiau 18.000 veiklių narių. Draugijos skyrių tinklas siekė net apgūdžiusios Lietuvos pakraščius: Breslaujos, Ašmenos, Valazino, Lydos ir Gardino apylinkėse. Skyriai išlaikė 300 skaityklų ir tiek pat knygynėlių. Tik viena Švenčionių miesto skaitykla 1932 metais pasinaudojo 17.088 asmenys. Tais metais Švenčionių aps. 152 skyriuose buvo surengta 190 paskaitų ir 165 vaidinimai. Daugelis skyrių buvo sudarę savus chorus, o keletas skyrių — net savus orkestrus. Organizacija turėjo savo uniformą — žalias kepeles su Gedimino stulpais ant viršugalvio. Parapijų atliaduose uniformuoti kazimieriečiai užgoždavo visą miestelių lenkiskumą.

Tokiam masiniam lietuvių jaunimo judėjime lenkų valdžia žiūrėjo sau pavojų ir ėmėsi įvairių smurto priemonių draugijos veiklai trukdyti. Veiklesnieji draugijos skyriai pradėta uždarinėti, o jų nariai buvo keliamos politinio pobūdžio bylos už pramanytus nusikaltimus. Švenčionių aps. pirmajam 1937 metų pusmety Sv. Kazimiero drau-

gijos nariams buvo iškelta 1819 tokių bylų.

Iš centro valdybos narių Domicelė Palevičienė pirmoji buvo pakaltinta kursčius lietuvių jaunimą prieš lenkų valdžią, vėliau ir kun. Nikodemą Raštutis buvo traukiamas atsakomybėn už tokį pat nusikaltimą. Palevičienės sunki liga ir jos išdavoje ankstyva mirtis apsaugojo ją nuo naujų okupanto smurto smūgių. Kun. Raštutis po ilgesnio tardymo buvo išstremtas nepriklausomon Lietuvon, bet Lietuvos vyriausybės pasiskundus Tautų sąjungai, lenkų valdžia buvo priversta leisti išstremtąjam grįžti į Vilnių. Domicelė Grauzinytė, gimusi ir augusi gražiam tėvų dvare, turėjo visas galimybes pradėti kiekvieną savo jaunatvės dieną linksomis žaidynėmis, ir baigti saldiųjų polių savo reidencijos parko alejose, be rūpesčių klausydama žavaus lakštingalų sukiomo.

Bet ji pati savo laisvą sprendimą pasirinko kita, sunkų, per betiles prarajų ir statų kalną kopiantį gyvenimo kelią, kuris buvo vargais grįstas — tik todėl, kad jos širdy tėvų įdėta Lietuvos meilė skatino ją tuo keliu lydyti rusų žandų gaudomą lietuvišką rašytą žodį, kuris anuomet paskubom veržėsi į engiamų lietuvių šiaudinės pastogės, ragindamas juos stoti atkaklion bendron kovon už tautos laisvę.

Domicelė, tapusi Palevičienė, taip pat nepažino buities nedatelių ir, turėdama atvirus duris daugelio Vilniaus apnijos salonių, galėjo kartu su miesto aukštuomenės damomis naudotis visomis medžiaginio gerbiuvis saldybėmis. Reikėjo tik atsisakyti „Litvomanijos“, kaip ne kartą pakūdomis ji buvo kaimynių gundoma.

Bet ir čia, išsilaikę viliojančių asmeninio gyvenimo patogumų, ji paliko sunkių kovų lietuvių gynimo fronte, kartu su ponų tarnaitėmis ir su kaimo jaunimu. Kartu su jais trisdešimt keturių metų jais ir džiaugėsi pradžioje tik retom ir blankiom mūsų tautos išsilaisvinimo prosvaitėmis, o vėliau — ir skaisčiai nušvitusia pilna laisvės tėvynės padangėje.

Palikus pavergtam Vilnių, Palevičienė guodėsi ir kitus guodė įvalgia viltimi, kad laikinai užgulusios mūsų sietinę lenkiškos miglos ištirps laisvos Lietuvos saulės spinduliuose ir giedras laisvos tėvynės dangus apgaubs ir Vilniaus kraštą.

Deja, ji tos laimės nesulaukė. (Nukelta į 4 psl.)

UGNIS NELAUKIA

KOTRYNA GRIGAITYTĖ

1

Vos tik Antanas Samulionis įžengė trobon, ji tuojau atpažino. Tai gal prieš dešimt metų buvęs pas mus samdins: darbuos, sąžiningas, malonaus būdo. Gailėjomės per Kalėdas su juo atsisveikindami. Tada jis grįžo atgal į palikta savo tėvų trobelę, mat, toj apylinkėj mergina buvo nužiūrėjęs, kurią ir vedė, padirbęs keletą mėnesių padiniu darbininku. Ta Antano tėvų trobelė buvo Gižų miesteliuko pačiamo gatvės gale, kur praretėjusios trobos savo daržais jau susisiekia su ūkininkų laukais. Toji troba buvo įsispaudus tarp dviejų vyšnių, šiaurėje saugojama obels ir kriaušės. Tarp jų dar keletas serbentų krūmų, o paskui jau daržas. Užpakalyje trobos, prie pat daržo, iš molio krėstas tvartukas: ožkai, paršeliai ir keletai vištų. Prie tvartuko pasiūrė malkoms ir kitiems namiai apyvokos reikmenims. Trobos viduje du kambariai: virtuvė ir kambarėlis su langeliu vos galvai iškišti. Visur pavydingai švaru, o daikteliai pernelyg kuklūs. Tada gerai įsižiūrėjau, belakstydamą apie trobą ir besizvalgydamą viduje, kai buvom nuvykę pas Antano mamą su verpalais. Nieks taip gražiai nesu- verpdavo kaip ji. Mano mama kartą pasakė: „Žinai, Antanai, kai per tavo motulės pirštus perbėga siūlas, linas pavirsta į stygą, o vilna į šilką“. Bet su tokiu turteliu tėvai savo sūnų tegalėjo išleisti pas ūkininkus tarnauti, ypač po to, kai tėvas pasimirė, ji, gali sakyti, dar piemenėlių palikdama.

b. kv.

pas save. Dabar vienarkliu privažiavo prie vartų, bet į kiemą nesuko. Priėjo arkli prie tvoros, palikęs vežime sėdintįją jauną moterį ar merginą, didelę skara apsigaubusią, kuri dangstėsi veidą nuo vėjo. Kai aš dabar galvoju, ne tiek to vėjo ir būta; ji dangstėsi akis nuo akių, kurios žaizdaravo iš galinio lango. Argi sudrausis smalsuoliuos? Vos tik Antanas reikalą padėstė, tuoj pusmėgė Liusė su piemeniu užgožė langą. Virš jų mano pusbrolio Stasys iškėlė galvą, kiek atokiau besilaikydama.

— Na, ar jūs neisit nuo lango, šičia dabar... — subarė mama. — Anie tai anie, ale tu, Stasy, į ką čia panašu. Turėtum protą, — truktelėjo vaikiną už rankovės.

Vežime, po skara, moteris kažką rūpestingai stebėjo ant kelių. Antanas prašomas nesėdė, o ėmė poryti ko atvažiuos. Pas jo motiną užėjusi kartą gerai pažįstamą žmonių dukterį, bėdoje atsiradusi, pasiprasė ją laikinai priglausti, kai reikės gimdyti. Vietos užtekė, nes Antanas su savo šeima jau turėjo namelius kitor.

— Mano motinėle, amžina atils, juk ir buvo visoj apylinkėj gerai žinoma, kaip patyrusi pribudusių kūdikiam padėjo į svetą ateiti. Mergina, jau kur paimsi, tai ir reikėjo ant greitųjų parduoti seną savo gūžtą. Dirbdama ūkyje, mergina norėdų ir kūdiki išlaikyti. Berniukas jau penktą mėnesio. Mano mama pasimirė prieš Kalėdas, stipriai ir rūpinosi viena kita. Dabar ši vargė lieka be

neutilptumėn pasiėmę.

Antanas žvilgtelėjo pro langą į vežimą: — Kad jie ten nesušaltų, čia mums bešnekanč, — susirūpino. — Taigi. Atsiminė, kad anuomet turėjau tokius gerus šeimninkus, taip gražiai išsiškyrėm tada per Kalėdas, sakau, pažiūrėsiu, gal priimsite. Mergina tikrai gera. Kas atsitiko, tai atsitiko. Ji nei pirma, nei paskutinė.

Tėvai pasiūlydė, bet neisikubino tarti vienaip ar kitaip. O Antano akys prašytė prašė.

— Kaip manai, tėvai? — pagaliau prabilo mama.

Šis pabraukė dešinę per smakrą ir atsigrėžė į Antaną:

— Priartės darbymet, darbo visiems užteks. — Ir darbo, ir vietos užteks, — pritarė mama.

— Taigi. Vietos kur tiek rastum pas kokį ūkininką. Juk palivarko būta. Stogai raudoni, o gyvenamas namas poniškas.

— Ką jau čia, Antanėli, poniškas, — kuklinosi mama, bet, matyt, šis pagyrimas patiko.

— Mums ir nereikėtų tokio, — lyg ir teisinosi ji. — Pasitaikė geras pirkiny, tai ir susigundė. Senoj sodyboj buvo ankšta ir žmonėms, ir gyvuliams. Pats matei...

— Daili, daili naujoji, ką ir besakyt, — gėrėjosi Antanas.

Staiga sugrįžo prie reikalo: — Na, tai atid. Turėsit ir darbininkę, ir svirplį prie pečiaus, kad nebūtų nuobodu. Vaikutis nerėksnys, negali skustis, — pasijuto lyg per daug pasakęs.

— Tegul mergina išlipa iš vežimo, apsidairo, trobon užėina. Gal dar nepatiks, — pasiūlė tėtė.

— Ale ką čia... šitokie namai. Ir žmonės Dievo duoti. Kaip gyva geriau nerastų.

(Bus daugiau)

LIETUVOS ATSTOVO DR. S. A. BAČKIO SVEIKINIMAS ŠVENČIŲ PROGA

Lietuvos pasiuntinybės ir savo vardu nuoširdžiai sveikina visus JAV lietuvių šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų progą. Esu nuoširdžiai dėkingas spaudai, veiksniams, organizacijoms ir visiems geros valios lietuviams už ryžtingą veiklą Lietuvos nepriklausomybės bylos labui ir už dos-

nius aukas Lietuvos pasiuntinybės namo remonto reikalams.

Linkiu, kad 1984 metai būtų visiems sėkmingi asmeniškai ir atneštų naujų prosvaisių Lietuvos laisvės byloje.

Dr. Stasys A. Bačkis
Lietuvos atstovas

PLB SVEIKINIMAI

Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba sveikina po platų pasaulį išsiblaškiusius lietuvių, linkėdama, kad išpildytų kiekvieno asmeniniai ir mūsų visų bendri tautiniai troškimai.

Šių bepraieinančių "Aušros" metų vasarą džiaugėmės II Pasaulio Lietuvių Dienomis. Šia didinga manifestacija įrodėme, kad tebesame gausūs, gyvi, stiprūs. Tačiau džiaugsmą temdė faktas, kad šventėme tas šaunias dienas ne laisvos, o pavergtos tėvynės akivaizdoje — tėvynės, kurioje sunkios okupacijos sąlygomis kencia, dirba ir kovoja mūsų tautos pagrindinė dalis. Prieš tą jos kančią, darbą ir kovą nublanksta mūsų patogaus gyvenimo pastangos.

Bet tegu tie kuklūs mūsų, išeivių, darbai jungiasi su mūsų tėvynės brolių ir sesių kraujo auka, idant iš jos — tokia mūsų viltis — vieną dieną mūsų tautai išdygtų laisvės medis!

To ilginės Dievo gimimo šventėje.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba:
Vytautas Kamantas, pirm.,
Tomas Remeikis,
Algimantas Gečys,
Birutė Jasaitienė,
Raimundas Kudukis,
Mykolas Drunga,
Gintaras Grušas,
Stasys Jokubauskas,
Milda Lenkauskienė

DOMICELĖS PALEVIČIENĖS

(Atkelta iš 3 psl.)

kė. Dar nebaigusi savo amžiaus 45 metus, 1928 metų birželio 18 dieną užmerkė savo toliaregias akis amžinam poilsui, palikdama mums gražiąją visos laisvos Lietuvos viziją.

Minios vilniečių palydėta į Šv. Petro kapines, velionė buvo palaidota bendram Palevičių šeimos kape.

Tarp kitų žymių lietuvių visuomenės atstovų laidotuvių dalyvavo iš Kauno atvykęs Lietuvos vyriausybės atstovas Eduardas Turauskas, kuris tarė atsisveikinimo žodį ir padėjo vainiką ant velionės kapo.

Domicelė Palevičienė už nuopelnus savajai tautai buvo Lietuvos prezidento apdovanota nepriklausomybės medaliu.

Pagarbus jos vardas prisimenamas vilniečiuose iki šių dienų.

Sąžinės galima neklausyti, bet jos negalima sunaikinti... Ji yra mūsų vidaus kirminas, kuris neduoda mums ramybės, nuolatos įspėdamas, kad ši tikrovė yra tik praėjimas, kad jos ramybė yra apgaulinga, o jos laimė netikra ir tuo labiau nepastovi.

A. Maceina

PREMIJA JAUNIMUI

Dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų šeima savo mirusiam sūnui ir broliui prisiminti skiria kasmetinę

EUGENIJAUŠ KRIAUCELIŪNO PREMIJĄ

Premijai skirti sąlygos yra tokios:
1. Eugenijaus Kriaučeliūno 1000 dolerių premija skiriama lietuviui jaunuoliui, geriausiai pasireiškusiui raštais (lietuvių, anglų ar kita kalba), veikla, organizaciniu veikumu, ar jaunimo vienetei (sambūriui, tautinių šokių grupei, jaunimo chorui, sporto būreliui), geriausiai reprezentavusiam lietuvių ir Lietuvą vienerių metų bėgyje;

2. Premijai gauti asmenys ar vienetai raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vadovybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijų ar paskiri asmenys iki kiekvienų metų gruodžio 31 d. (pašto antspaudas);

3. Premijotinio asmens ar jaunimo vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma Jury komisija, kurioje po vieną atstovą skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalams vadovas, Pasaulio lietuvių Jaunimo sąjungos valdyba ir JAV Lietuvių Jaunimo sąjunga, o du atstovus paskiria Kriaučeliūnų šeima;

4. Jury komisija, aptarusi asmens ar vieneto tinkamumą premijai, ją skiria balsų dauguma iki ateinančių metų vasario 15 d. ir susitaria su Kriaučeliūnų šeima dėl premijos įteikimo laiko ir pobūdžio;

5. Premijai asmenys ir vienetai siūlo raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir siunčiami:

Eugenijaus Kriaučeliūno Premijos komisijai
12500 Pawnee Road
Palos Park, Illinois
60464.

Nėra didesnio skausmo už meilę kilusį, nėra didesnės meilės už skausmuose subrendusią.

Putinas

Centas uždengs net didžiausią pasaulio žvaigždę, jeigu tik tą pinigėlį laikysi labai arti savo akių.

S. Grafton

Padėkos ir Prašymo Pamaldos ruošiamos šv. Kalėdų metu — gruodžio 25 d., iki sausio 1 d. imtinai Marijonų koplyčioje prie "Draugo"

Prašau įjungti mano atžymėtąs intencijas į kalėdinės oktavos šv. Mišias ir maldas:

☐ Padėka Dievui už šiuos metus	☐ Prašant laimingų, ateinančių metų
☐ Padėka Marijai už globą	☐ Prašant sveikatos
☐ Padėka už gautas maldas	☐ Prašant ramybės šeimoje
☐ Padėka už taiką pasaulyje	☐ Prašant santūrumo malonės
☐ Už lietuvių Sibire	☐ Prašant Lietuvai laisvės
☐ Už persek. tikinčiuosius Lietuvoje	☐ Prašant pašaukimų į dvasinį luomą
☐ Už vaikus	☐ Ypatinga intencija

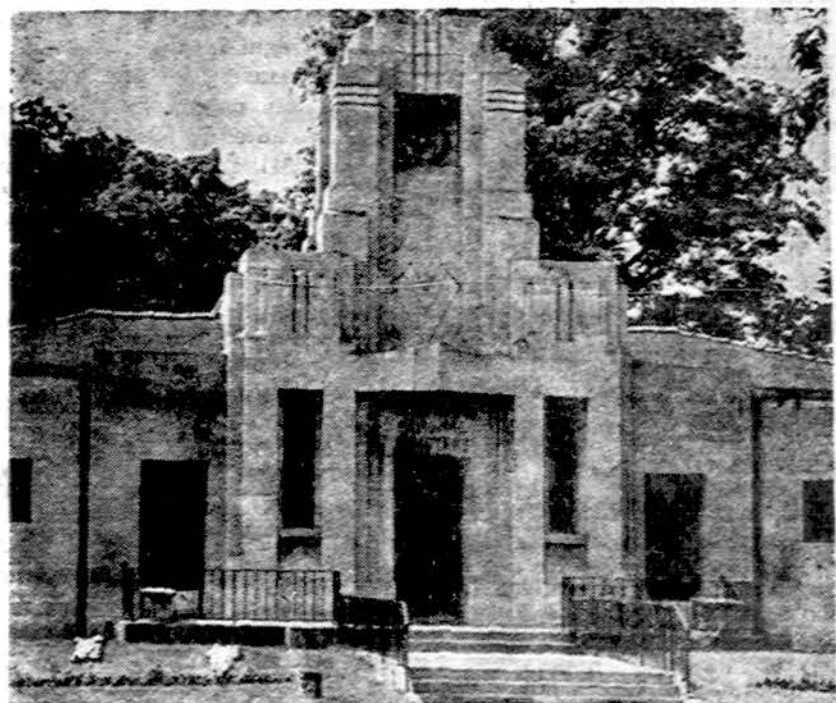
Mano kalėdinė auka Oktavai

Vardas, pavardė

Adresas

MARIAN FATHERS, 6336 S. Kilbourn Ave.
Chicago, IL 60629

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ! LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ Linki LIETUVIŲ TAUTINIŲ KAPINIŲ VADOVYBĖ

Lithuanian National Cemetery, 8201 S. Kean Ave., Justice, IL 60458—Tel. (312) 458-0638.

Laimingai atšventę Auksinį Jubiliejų, ILLINOIS LIETUVIŲ PREKYBOS RŪMAI

(Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois) sveikina visus su Šventoms Kalėdoms ir Naujais Metais.

Linkime visiems lietuviams jungtis ir sykiu vieningai dirbti dėl Lietuvos išlaisvinimo.

VALDYBA — DIREKTORIAI — NARIAI

ŠV. KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ PROGA sveikina visus savo klientus, draugus ir pažįstamus

Marija Noreikienė
PACKAGE EXPRESS AGENCY
SIUNTINIAI I LIETUVĄ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. — WA 5-2787

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ir LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ visiems savo klientams ir draugams linki

NERINGOS RESTORANAS
2632 West 71 Street — Chicago, Illinois
TEL. 476-9026
ALEKSANDRA BUIVYDIENĖ, Savininkė

CLASSIFIED ADS

MISCELLANEOUS

PIANO MEISTRAS

HERKULIS STROLIA
Profesionaliai ir sąžiningai suderins ir sutaisys jūsų pianą.

Prašau skambinti
687-1430

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai

PARDAVIMAS IR TAISYMAS

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

10 — 20 — 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street
Tel. GA 4-8654

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus
NEDAS, 4059 Archer Avenue
Chicago, IL 60632, Tel. 927-5980

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi Vertimai, Giminių iškviatimai, pildomi Pilietybės Prašymai ir kitokie blankai.

Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlių.

COSMOS PARCELS EXPRESS

1301 W. 69 St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

Tel. — 925-2737

Vytautas Valantinas

A VILIMAS MOVING

Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

VALOME KILMUS IR BALDUS

Plauname ir vaikuojame visų rūšių grindis.

BUBNYS

Tel. — RE 7-5168

MOVING

SERENAS perkausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Primaime MASTER CHARGE ir VISA

Telef. — WA 5-8063

Apsiruoškite skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems priimanomos.

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

Gražus 5 kambarių butas Marquette Parke. Skambinti po 6-os val. vakaro 434-8852.

Išnuom. Marquette Parke kambarys material. 1-me aukšte. Virtuvės prieliegija. Skambinti 476-5712.

REAL ESTATE

Pajamų bungalow — 1 1/2 aukšto mūrinis. 3 butai, vienas su dviem miegamais. Garažas. Marquette Parko centre. Nebrangus.

2-jų aukštų mūrinis. Pirmame aukšte 6 kamb., 3 mieg. Antras aukštas padalintas į 2 butus. Batsiuvių dirbtuvės rūsyje. Geros pajamos. 69-ta ir Wash-tenav.

SIMAITIS REALTY

Insurance — Income Tax
2951 W. 63rd Street
Tel. 436-7878

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimas

BELL REALTY

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie Ave. — 778-2233

MISCELLANEOUS

PACKAGE EXPRESS AGENCY
MARIJA NOREIKIENE

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

Labai patoguojamos zeros rūšies ir kės. Maistas iš Europos sandėlių.
2608 W. 69 St., Chicago, IL 60629
Tel. — 925-2787

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kambariai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flod control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

JONAS PUZINAS

Rinktiniai Raštai I

PROISTORE

"Šiam leidiniui J. Puzino raštus tal- kina dr. Marija Gimbutienė, dar Lie- tuvoje pas jį baigusi proistorę ir ge- rai susipažinusi su paskelbtaisiais dar- bais" — taip rašo Antanas Mažiulis knygos pradžioje. Šį leidinį sudaro dvi dalys: Lietuvoje išiešti darbai ir Svetur išiešti darbai. 684 psl.

Rinktiniai Raštai II

KULTūros IR POLITIKOS ISTORIJA

Leidiny suskirstytas į tris skyrius: Miestų istorija, Kultūros istorija ir Politikos istorija. 750 psl.

Abu toms spaudai paruošė Antanas Mažiulis. Knygos didelio formato, daug iliustracijų, kieti viršeliai. Išie- do Lietuanistikos Instituto leidykla 1983. Kaina su persiuntimu už du to- mus \$37.50.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

ISIGYKITE DABAR

XX amž. Madona (paveikslas) ap- dovanotas aukščiausia premija tarp- tautiniame madonų meno festivalyje Los Angeles, Calif. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profe- sinėje sąjungoje New York. Tai puošni dail. POVILO PUZINO mo- nografija, kuri yra didelio formato ir talpina 28 spalvotas reprodukc- jas. Kartu ir XX amž. Madona. Kai- na su persiuntimu 27 dol. Puikiai do- vana ir tinka bent kurioms progoms įteikti bet kam: sveitinamajui ar lietuviui.

Gaunama DRAUGE, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Illinois gyventojai prideda \$1.50 valstijos mokesčio.

NUO 1715.

Jūsų protėviai gardžiavosi paslaptingu, turtingu, švelniu, šildančiu, elegantišku Martell Cognac skonių nuo 1715 m. O kai žmonės taip ilgai ką nors vertina, jis žinote, kad tai yra labai gera. Sveiks.

Imported by The Jos. Garneau Co., N.Y., N.Y. © 1981 80 proof.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Kanklininkė Lilija Sniečutė atlieka meninę bendros kūčių vakarienes programą gražiu kankliavimu.

Seattle, Wash.

LIETUVIŲ PIRMOSIOS BENDROS KŪČIOS

Gruodžio 4 d. pirmą sykį Seattle lietuvių kolonijos istorijoje buvo sukurta bendra Kūčių vakarienis, kurią suvaziavo net daugiau kaip 80 dalyvių. Pradedant šią ypatingai mielą ir svarbią šeimoms

sventę, programos vedėja Zita Petkienė pasveikino visus atvykusius svečius, susirinkusius prie dar neatidarytų Latvių salės durų, ir pakvietė kiekvieną šeimą prisidėti prie eglutės papuošimo su savo atneštu ornamentu. Bendruomenės valdybos nariai įvedė šventės dalyvius į Virginijos Strasevičiūtės-Metz lietuviškais šiaudinukais papuoštą salę, kur po eglutės papuoši-

mo svečiai užėmė vietas prie šieno apkloto stalo.

Kadangi kūčių vakarienis prasideda, kai pasirodo pirmoji žvaigždė danguje, su ceremonijomis simbolizuojančiomis tą pirmąją žvaigždę, stalus puošiančios žvakės buvo uždegtos tuo patiu laiku, kaip ir eglutės baltos šviesos. Seattle Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Ina Bertulytė-Bray pasveikino dalyvius, išreikšdama savo didelį džiaugsmą ir pasitenkinimą, kad bendruomenės narių milžiniškas darbas pasiekė iškilmingą tikslą — šeimyniškoje nuotaikoje su lietuviškais papročiais ir tradiciniais patiekalais kartu atšvęsime Kūčias. Bendruomenės vicepirmininkas ir Lietuvos dukterų draugijos "garbės kapelionas" Vytautas Lapatinas sukalbėjo maldą, po kurios 17 patiekalų vakarienis prasidėjo su plotke-lių pasidalinimu ir tradiciniais linkėjimais.

Tautiniais drabužiais pasipuošusi, gabi muzikė Lilija Sniečutė atliko meninę programą, pakankliuodama 4 liaudies daineles, o dainininkas John Jessen skambiai sugiedojo Šuberto "Ave Maria".

Didelę staigmeną padarė netikėtas atvykimas raudonai apsirėdžiusio labai svarbaus svečio. Asmeniškai pasveikinęs kiekvieną dalyvį, baltabarzdžio senelis pareikalavo iš kiekvieno jo nekantriai belaukiančio vaikučio bent dainelės, deklamacijos ar šokio, prieš įteikiant jam dovanėlę.

Buvo praversti burtai: šiuo traukimas, meduolyje įkėptu žiedo ieškojimas (kurį laimingai atrado Violeta Kuprenaitė-Jessen), slizliukų sukačiavimas ir "klumpės" metimas per petį. Ir lietuviškai ir taip pat anglų kalba sugiedojome "Sveikas Jėzau gimusis" ir "Gul šiandieną jau ant šieno". Ilgai maloniai bendravo me ir gardžiai valgėme dėka didelio skaičiaus šeiminių bei kitų talkininkų, kurie su entuziazmu ir nuosirdumu prisidėjo prie šio vakaro ilgos ir nelengvos ruošos.

Dalyvis

Laiškas „Draugui“

„AR TAI TIESA?“ — NE!

„Draugo“ gruodžio 7 laidoje Juozas Kojelis rašo, kad „Pasaulio Baltų federacijos pasitarime New Yoke lietuvių atstovai formaliai išreiškė nepatirama Europos parlamento rezoliucijai“ Pabaltijo valstybių reikalui. Tai grynas prasimanymas.

Pasaulinės Pabaltiečių santalkos posėdyje Vlikui atstovavo prof. Jokūbas Stukas, kpt. Aleks. Vakselis ir dr. Kostas R. Jurgėla. Visi dalyviai — vienas latvis ir būrelis estų iš JAV, Kanados ir Europos — vienbalsiai pritarė Europos parlamento rezoliucijai, kuriai daugiausiai pasidaravo Vliko pirmininkas dr. Kazys Bobelis, anuomet ėjęs ir santalkos pirmininko pareigas, o memorandumus redagavo dr. K. Jurgėla ir prof. Domas Krivickas. Europoje darbavosi Vliko atstovas inž. Al. Venskis, o seniau ministeris dr. Albertas Gerutis. Rezoliucijos pravedimui stebėti dr. Bobelis kvietė Alto, JAV ir Kanados LB ir atstovus iš Anglijos, Vokietijos ir kitur. Priėmimą stebėjo, be Bobelio, Alto kun. dr. Juozas Prunskis ir keli europiečiai lietuviai, pora latvių ir vienas estas. Vliko pirmininkas ten pat surengė priėmimą rezoliuciją iškelusius seimo narius bei spaudai. Po to Vliko valdyba skleidė tą rezoliuciją ir naujus memorandumus parlamento nariams — vyriausybės ir Amerikoje. Susilaukta daug paklausimų. Prezidentas Reaganas ir JAV Kongreso nariai tą parlamentinę rezoliuciją minėjo savo kalbose ir proklamacijose, ir Jungtinėse Tautose. Tai savo keliu skatina tolimesnę iniciatyvą Europos šalyse. ELTA nuolat keliomis kalbomis pranešinėjo apie tai.

Santalkos posėdyje prof. Stukas maloniai dalyvius nu- teikė pranešimu apie tik ką pakelbtą federalinio teismo nuosprendį Kunčio byloje.

Man teko dalyvius supažindinti su savo pastangomis transliacijoms „Laisvosios Europos“ radijo bangomis. Mat, pabaltiečių komitetas Washingtono, Alto, latvių ir estų centrinių organizacijų su-

kurta paslaugoms sostinėje vykdyti, regimai dedasi esąs „veiksny“ ir stengėsi „Laisvės“ radijo tarnybas lietuvių, latvių ir estų kalbomis jungti į „autonominę divizioną“. Tas radijas, seniau „Išlaisvinimo“ radijas (ligi Vengrijos sukilimo), yra sukurta transliuoti išimtinai į Sovietų Sąjungą — keliolika „sovietinių tautybių“ kalbų. Santalkos pirmininkas ten pat padarė nuorauš mano laiško tam komitetui „tolimesnėms studijoms“. Aš pareiškiau, kad Vlikas tebekovos prieš Lietuvos valstybinės nepriklausomybės kovos užžeminimą į sovietinės tautybės statusą.

Juozas Kojelis galėjo tikrai padėti patirti iš ELTOS žinių, arba iš Vliko centro, vieton ką nors kaltinęs „savo kūdikio slopinimu“.

Dr. Kostas R. Jurgėla Vliko vicepirm. polit. tarptaut. reikalams.

SMITH KAILIŲ PARDUOTUVĖ

APSIZIURĖKITE VISUR, TADA ATEIKITE PAS MUS...

SUKURSIM, PRITAIKYSIM IR PASIŪSIM JUMS PUIKIAUSIĄ KAILINĮ ŠVARKĄ AR PALTĄ

KAINOS PRASIDEDA NUO \$500.00

ŠIOM DIENOM NAUJAI PASIŪTI YPATINGI MINKO PALTAI \$1895.00

MŪSŲ ADRESAS: 5002 W. 95 ST. OAK LAWN, IL. 425-4540

TELEFONAS:

VALANDOS:

pirm. — penk. 10 val. ryto — 8 val. vakaro
šeštad. — 10 val. ryto — 5 val. vakaro
sekmad. — 12 val. — 5 val. vakaro

KALBAME LIETUVIŠKAI

KAZIMIERAS MICKEVIČIUS

Gyveno Cicero, Illinois.
Staigiai mirė gruodžio 16 d., 1983 m.
Gimė Lietuvoje, Kybartuose. Amerikoje išgyveno 34 metus.
Pasiliko dideliame nuliūdime duklė dr. Eugenija Zukauskienė.
Zentas Algis, 3 anūkės Rima, Elena ir Vita, sūnus Jonas, marti Nina, anūčiai: Paulius ir Onutė, kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Priklausė Liet. Krikšč. Demokratų org., Ateitininkų Vytauto Korpi ir Balfui.
Kūnas pašarvotas Butkaus koplyčioje, 1446 South 50th Avenue, Cicero, Ill.
Laidotuvis įvyks antradienį, gruodžio 20 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į sv. Antano parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į sv. Kazimiero kapines.
Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvisėse.

Nuliūdę: Duklė, sūnus, zentas, marti ir anūčiai.
Laidotuvių direkt. Butkus — Tel. 652-1003.

URTE KUPREIŠIS JURKSAITE

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apylinkėje.
Mirė gruodžio 18 d., 1983 m., 3 val. popiet, sulaukusi 73 m.
Gimė Lietuvoje, Tauragės mieste. Amerikoje išgyveno 33 metus.
Pasiliko dideliame nuliūdime vyras Kazys, 2 sūnūs Edward, marti Jean ir Romas, 6 anūčiai, 3 proanūčiai, sesuo Agutė Galinauskas su vyru Petru, švogeris Juozas Kuprešis su šeima, kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Priklausė Tauragės klubui.
Kūnas pašarvotas Lack-Lackawicz koplyčioje, 2424 W. 69 St. Antradienį bus perkelta į Lietuvių Evangelikų Liuteronų bažnyčią, 6641 So. Troy Street, kur bus budėtuvis 7 val. vakaro.
Laidotuvių pamaldos trečiadienį, gruodžio 20 d., 10 val. ryto. Po pamaldų bus nulydėta į Lietuvių Tautines kapines.
Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvisėse.

Nuliūdę: Vyras, sūnūs, marti, anūčiai ir proanūčiai.
Laidotuvių direkt. Steponas C. Lack ir Sūnūs — Tel. 737-1213.

A. + A. JUZEFAI STANISLAVAI ZAREMBIENEI mirus,

jos mylimom dukterim BIRUTEI BRIEDIENEI, ALDONAI BUIVYDIENEI su šeimomis ir visiems artimiesiems reiškiamo nuosirdžią užuojautą ir drauge giliai liūdime.

JUOZE AUGAITYTE KAZE PLIUSKONIENE

Philadelphia, Pa.

A. + A. VIKTORUI SUTKAIČIUI

Lietuvoje mirus,

nuosirdžią užuojautą reiškiamo jo liūdinčioms seserims, mieloms mūsų draugių narėms SALIOMEJAI JANULAITIENEI ir BRONEI MISELIENEI, ir užjaučiame visus velionio ARTIMUOSIUS.

LIETUVOS DUKTERŲ DRAUGIJA

A. + A.

BRONIUI TAMULIONIUI mirus, jo broliui Stasiui Tamulioniui ir šeimai gilią užuojautą reiškia

LIETUVIŲ OPERA

MARIJA AUKŠTAITE

„ANT MARIŲ KRAŠTO“,

pagrindinė mintis: meilė, auka, tragedija ir kova, herojiškumas ir humaniškumas, Lietuvos istorinis duelis, plačių pažiūrų.

Knyga turi 408 pusl., kaina su persiuntimu 10.95 dol.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

Illinois gyv. dar pridėda 60 ct. valstijos mokesčio.

DRAUGAS, antradienis, 1983 m. gruodžio mėn. 20 d.

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
visiems tautiečiams linki

MARGUTIS

Vedėjas — PETRAS PETRUTIS

2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629

Telef. GR 6-2242, GR 6-2271

Margučio radijo programos transliuojamos pirmad. — penktad. nuo 9-10 val. vakaro iš stoties WCEV, banga 1450 AM

MAŽEIKI-EVANS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Laidojame iš 2424 W. 69th Street
Tel. 737-8600

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — Y Ards 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS
LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

BIELIŪNAS

Laidotuvių Koplyčia

4348 So. California Avenue

Tel. — 523-3572

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių Direktoriai

1446 South 50 Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Skaitykite ir platinkite dienraštį „Draugą“.

APLINK MUS

× „Draugo“ atkarpoje šeštadienį baigėme Valentinos Ušienės „Kalėdų dovaną“. Šiandien pradėdame spausdinti Kotrynos Grigaitės novelę „Ugnis ne laukia“.

× Chicago meras H. Washingtonas laišku padėkojo Lietuvos generalinei konsulei J. Daužvardienei ir vicekonsulei M. Kraučūnienei už dalyvavimą jo suuroštame pirmame Ethnic Heritage baliuje gruodžio 10 d. Donnelly salėje. Jis pastebėjo, kad jų ir kitų konsulatų pošiū tautiniai drabužiai pagražino ir suteikė spalvingumo baliui, kuris taps Chicago metine tradicija. Baliaus pelnas — Chicago varguolių sušelpimui bei maitinimui. „Chicago Tribune“ paminėjo gen. konsulės ir vicekonsulės dalyvavimą baliuje ir jų gražius tautinius drabužius.

× Eglė Juodvalkė po inksto persodinimo operacijos grįžo į tėvų namus ir jau sveiksta. Ji dėkoja visiems ją lankiusiems ligoninėje, atsiuntusiems sveikintimus ir linkėjimus, gėlių ir kitų dovanų. Visiems linki nuotakų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų.

× A. a. Kazimieras Mickėvičius, visuomenės ir Krikščionių demokratų veikėjas, staigiai mirė gruodžio 16 d. Laidojamas šiandien iš Šv. Antano bažnyčios Cicero, Ill. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Liko dukterė dr. Eugenija Zukauskienė ir sūnus Jonas su šeima.

× „Jaunas lietuvis kankinys“ — šitokių pavadinimų straipsnių apie Robertą Grigą, atsikūrusį sovietams kariuomenėje duoti ištikimybės priesaiką, išspausdino „Liguorian“ Nr. 7. Straipsny smulkmeniškai, net per 6 puslapius, aprašo, kaip Grigas už tai buvo kankinamas. „Liguorian“ žurnale dirba Stanislovas ir Elzbieta Petrušai, gyvenančių La Grange, žentas Jonas T. Bettin.

× Bernadeta Zeikenė sveikina gimines, draugus ir pažįstamus su šv. Kalėdom ir linki laimingų Naujųjų Metų. (sv.).

× Marijus ir Katryna Sodiniai sveikina gimines, draugus bei pažįstamus šv. Kalėdų proga ir visiems nuoširdžiai linki laimingų Naujųjų Metų. (sv.).

× Artėjanti švenčių proga išveskite savo draugus ir gimines praleisti vakarą jaukioje europietiškoje atmosferoje Deni's Grecian Inn, 5000 West 95 St., Oak Lawn, Ill. Tel. 312-425-6111. Skaniai pavakarienkite pasiklausykite muzikos ir pasikvirkite Akropolis papėdės dvasioje. Ketvirtadienio vakarais yra įdomi programa, o muzika kas vakarą. Pirmadieniais uždaryta. (sk.).

× Mūsų naujai padidintoje krautuvėje apžiūrėkit didelį pasirinkimą gražių dovanų jūsų brangiam asmeniui. Gauta nauja siunta Lladro, kristalo, porcelano, Hummel, aukso ir deimantų papuošalų, kalėdinių dekoracijų (medinių ornamentų, prakartelių-Nativity sets), „Nut-Cracker“ figūrėlių ir kt.). Geras pasirinkimas, žemos kainos. Dalė ir Romas Daukšai maloniai lauks jūsų — Avalon Galleries, 4243 S. Archer Ave., Chicago, Ill. Tel. 247-6969. Atidara 7 dienas savaitėje iki Kalėdų. (sk.).

A R A S
Daugiametis ir taisyklės visų rūšių
STOGUS.
su aukštu patyrimu, esame
atpažinti Pats pradžioje darba.
ARYDAS KIELA
737-1717

× JAV LB Vidurio Vakarų apygardos valdyba, pildydama apygardos atstovų suvažiavimo ir LB tarybos nutarimus, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimą rengia Jaunimo centre Chicagoje. Minėjimas bus atnešančių metų vasario 19 d.

× Marijonų bendradarbių kalėdinis pobūvis yra rengiamas gruodžio 27 d., trečią Kalėdų dieną, 1 val. p. p. Marijonų svetainėje prie „Draugo“. Reikia vietos rezervuoti iš anksto iki gruodžio 23 d. Galima rezervuoti telefonais, skambinant pirmininkei Stelai Kaulakienėi tel. 225-3016, vicepirmininkei Vicki Leone 354-7145 ar sekretorei P. Tamošiūnienei 656-0366.

× Pereitame ALRK Moterų s-gos 46-tos kuopos susirinkime trumpai buvo paminėta a. a. Marijos Šrupienės penkerių metų mirties sukaktis. Ji mirė 1978 m. gruodžio 15 d. Viktorija Leone, 46-tos kuopos vardu pranešė, kad už jos sielą šv. Mišios bus užrašytos. A. a. Marija Šrupienė ALRK Moterų s-gos 46-tos kuopos organizatorė nepaprastai mylėjo savo kuopos sąjungietes.

× Jaunimo centras iki Naujųjų Metų bus uždarytas. Bus atidarytas tik specialiai susitarus su vadovybe. Pagausėjus nepageidaujamam elementui išdaigoms, prie Jaunimo centro Kalėdų dieną, Naujųjų Metų išvakarėse, Naujųjų Metų dieną ir taip pat kiekvieną dieną po Naujųjų Metų prie Jaunimo centro yra pasamdyta ir budės stipri apsauga.

Ses. Mary Louise, sv. Kryžiaus ligoninės greitosios pagalbos skyriaus vedėja, Brighton Parko Liet. Namų savininkų susirinkime. Nuotr. P. Malčios

× Ona Didžbalienė sveikina gimines, draugus ir pažįstamus su šv. Kalėdomis ir linki laimingų Naujųjų Metų. (sv.).

× Jonas ir Juzė Žebrauskai iš Chicago, laikinai viešėdami Meksikoje ir Texas valstijoje, sveikina visus savo gimines, artimuosius, draugus ir pažįstamus Chicagoje ir Floridoje su Kalėdų šventėmis ir 1984-tiems metams linki džiaugsmo, sveikatos ir visokeriopos sėkmės. Vietoje kalėdinių kortelių paremia lietuvišką spaudą. (sv.).

× Talman delikatesai sveikina ir linki gerų šv. Kalėdų ir darbingų 1984 metų. Kviečiame atsilankyti, pasivaikinti ir pasirinkti mūsų gaminių jūsų Kūčių ir Kalėdų stalui. Esame pasiruošę patarnauti, padėti ir patarti. Priimame užsakymus, pristatome ir paruošiame bet kokius parengimus. Įvairios silkės, žuvys, kimštos lydekės, ungurys, auserės su grybais, varškė ir mėsa. Įvairūs mėsos gaminiai, importuotos kavos pupelės, arbatos, sausainiai ir konservai. Pyragai, tortai, šližikai, raguolis. Švenčių laikotarpyje būsimė atidari kiekvieną dieną nuo 8 val. ryto iki 7 val. vak. 2624 W. Lithuanian Plaza Court Tel. 434-9766. (sk.).

× Moksleiviai, norintys važiuoti į žiemos kursus Dainavoje traukiniu, prašomi pranešti Daiva Barškyteitei telefonu 312-476-1974. (pr.).

Jaunimo centro vakarieneje gruodžio 4 d. Iš kairės: Jonas Paštukas, Irena Kriaučiūnienė, Jaunimo centro valdybos pirmininkė, inž. Antanas Rudis ir Balso pirmininkė Marija Rudienė. Nuotr. J. Tamulio

× Jaunimo tautinis ansamblis „Grandis“ sausio 7 d., šeštadienį, Jaunimo centro mažojoje salėje rengia šokių jaunimui.

× Kazimieras Oksas, gavęs 3-iojo JAV kongreso distrikto respublikonų partijos komiteto rinkimų pritarimą, stato savo kandidatūrą į JAV atstovų rūmus ateinančių metų lapkričio mėn. rinkimuose, siekdamas nugalėti dabartinį kongresmaną Martin Russo. Šis distrikatas apima visą Marquette Parką ir dalį Gage Parko, taip pat dalį pietvakarių priemiesių ir juodųjų apgyventų rajonų. Oksas prieš tai dar turi praėti respublikonų partijos pirminius rinkimus kitą kovo mėn., kuriuos tikimasi, jis laimės. Patvarus liet. veiklos vėteranas, Oksas yra dabartinis Chicago Lietuvos Tarybos pirmininkas, buv. Liet. Prekybos Rūmų pirm., 1977 m. iš Respublikonų lygos gavo iškiliausius tų metų asmenybės žymenį.

× Pasaulio Lietuvių dienų renginiais lietuviai sudėjo 150,000 dol. Tai suma, kuri rodo lietuvių dosnumą ir rūpestį savo veikla.

× Dr. Apolonia Pacienė, East Chicago, Ind., šv. Kalėdų ir Naujųjų 1984 metų progą sveikina gimines, pažįstamus, pacientus ir linki Dievo palaimos ir geros sveikatos.

× Nadė ir Zigmars Lirgameriai, Kenosha, Wisc., šv. Kalėdų ir Naujųjų metų progą sveikina visus mūsų mielus artimuosius ir prietelius. Linkime sveikatos ir džiaugsmo. Vietoj kortelių, auksuotame spaudos reikaluose.

× Paulė ir Petras Bačiūnai, Hot Springs, Ark., linki Kūčių laimėjimui šv. Kalėdų ir laisvę nešančių 1984 metų išganingiems „Draugo“ darbininkams, visiems savo giminiams, draugams bei pažįstamiems.

× Valė Rumšienė, gyv. Sunny Hills, Fla., dėkoja visiems už jai pareikštą dėl vyro a. a. Adomo Rumšos mirties užuojautas, o taip pat ir kalėdinius sveikintimus. Negalėdama kiekvienam asmeniškai atsakyti ar padėkoti, šv. Kalėdų progą visus sveikina ir linki laimingų Naujųjų metų. Ta proga „Draugui“ skiria 20 dol.

× Natalija ir Stasys Rauckiniai, Chicago, Ill., sveikina gimines, draugus ir pažįstamus šv. Kalėdų progą, nuoširdžiai visiems linkėdami sėkmingų Naujųjų Metų.

× Petras ir Laima Aleksai, Chicago, Ill., linki visiems linkimų švenčių!

× Dr. Henrikas ir Tamara Brazaičiai, Willoughby, Ohio, sveikina Kalėdų švenčių ir Naujųjų 1984 metų progą draugus ir pažįstamus. Vietoj sveikintimo kortelių siunčia „Draugui“ auką.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBES

— Kultūros židinio Brooklyn, N. Y., dešimties metų sukaktis buvo paminėta gruodžio 3 d. Buvo susirinkę daug žmonių ir viskas praėjo su dideliu pasisekimu. Programą atliko iš Toronto, Kanados, pakviestas „Volungės“ choras, vadovaujamas muz. Dalios Viskontienės.

— „Aušros“ laikraščio 100 metų sukaktis Hartforde, Conn., buvo paminėta gruodžio 11 d. Šv. Trejybės parapijos salėje. Paskaitą skaitė „Darbininko“ redaktorius rašyt. Paulius Jurkus. Eilėraščių iš „Aušros“ deklamavo Vytautas Valiukas. Minėjimą rengė Hartfordo L. B. apylinkės valdyba, vadovaujama pirm. Igno Budrio.

— A. a. Adelė Dubauskienė spalio 4 d. mirė okupuotoje Lietuvoje. Ji yra veikla Newarke, N. J., Kazio Šipailos sesuo. Už tai jam visi Newarke lietuviai pareiškė užuojautą.

× Genė Maldėnas, Chicago, Ill., pasinaudojama „Draugo“ platinimo vajeis proga, užprenumeravo „Draugą“ vieneriems metams kaip kalėdinę dovaną Genei Židonis.

× Kun. Viktoras Pavalkis, St. Johns parapijos klebonas, Milpitas, Cal., mūsų garbės prenumeratorius ir nuoširdus rėmėjas, pratęsė prenumeratą su 50 dol. auksa lietuviškos spaudos stiprinimui. Kun. V. Pavalkis ir toliau laikome garbės prenumeratorium, o už dosnią auką tariame nuširdų ačiū.

× Asta ir Andy Salčiai, gyv. Vokietijoje, lengvosios muzikos ir šokių dainininkai, atsiuntė „Draugui“ tokio turinio laiškelį: „Sirdingiausi sveikinimai šv. Kalėdų ir Kristaus gimimo progai „Draugui“ ir jo darbuotojams bei artimiesiems, linkime visiems sveikatos, laimės ir stiprybės ateinančiuose Naujuose 1984 metuose“. A. ir A. Salčiai yra įreikdavę dvi gražias lengvos muzikos plokšteles — „Pavasaris“ ir „Nauja diena“.

× Antanina ir inž. Pranas Urbaičiai, Lighthouse Pt., Fla., vietoj sezoninių kortelių siunčijimo auksą mūsų spaudos gerovei ir kartu sveikina šv. Kalėdų ir Naujų 1984 Lietuvos Sveitojo Kazimiero Metų progą visus gimines, draugus ir mielus prietelius ir linki visiems darg laimės ir gražių sveikų laikų.

× Daytono Lietuvių Vyčių 96-ta kuopa, Ohio, atsiuntė „Draugui“ kalėdinę 25 dol. auką. Taip pat pasidžiaugė puikiai vedamu „Drauge“ „Vyčių veikla“. Švenčių proga palinkėjo ir toliau sėkmės lietuviškame darbe. Po laišku pasirašė Stefanija Raštikis, Vyčių vidurinio centro ir Daytono kuopos 96 reikalų vedėja. Labai ačiū.

— A. a. Sofija Drazdauskienė, Newarko parapijos šeimininkė ir parapijos knygų vedėja, staigiai mirė lapkričio 28 d. Palaidota Newarko kapinėse.

— Olgos Bogumirskaitės-Bugenytės su Leonardu Brazaičiu sutuoktuvės buvo Patersono, N. J., lietuvių bažnyčioje, nors dabar ta parapija neturi lietuvių kunigo. Olga Bogumirskaitė-Bugenytė yra Olgos ir Kazimiero Bogumirskių-Bugenių dukterė iš Ringwoodo, N. J., o jaunasis Leonardas Brazaitis yra Genovaitės ir Juozo Brazaičių sūnus iš Garfield, N. J. Jaunoji priklauso tautinių šokių grupei. Jaunoji šeima dabar apsigyveno Garfielde, N. J.

— Lina Kojelis, Baltųjų rūmų pareigūnas etniniams reikalams, gruodžio 11 d. lydydė prezidentą Ronaldą Reaganą į New Yorką. Kojelis buvo suorganizavęs prezidento susitikimą su tautinių grupių atstovais. Susitikimas įvyko Sheraton Central viesbutyje. Dalyvavo 16 tautinių grupių atstovų. Iš lietuvių susitikime dalyvavo buv. paskaitas Lietuvių informacijos centro ir Lietuvių Katalikų Religinės šalpos vedėjas kun. Kazimieras Pugevičius. Lina Kojelis kiekvieną atstovą prezidentui pristatė individualiai, ir kiekvienas turėjo progos trumpai su prezidentu pasikalbėti. Kun. K. Pugevičius padėjo prezidentui už Lietuvos katalikų paminėjimą jo kalboje, minint Visuotinių žmogaus teisių deklaracijos paskelbimo sukaktį.

KANADOJE

— Kanados Lietuvių Katalikų moterų draugijos Delhi, Ont., skyrius atšventė savo 25 metų sukaktį ir paminėjo šios draugijos įsteigimo Lietuvoje 75 metų sukaktį. Pranešėja buvo Birutė Vytienė. Skyriaus pirmininkė yra V. Garnelienė, kuri pranešė apie savanorišką darbą draugijoje. Sveikino centro valdybos pirm. dr. O. Gustainienė, kun. L. Kemėsis, B. Čepaitienė, Raktienė, G. Trinkienė, Žiogienė ir raštu Montrealio skyriaus pirm. D. Staškevičienė, kun. J. Staškus, šio skyriaus atkūrėja M. Povilaitienė, dėl ligos negalėjusi dalyvauti. Meninę dalį atliko solistai iš Montrealio A. Paškevičienė ir A. Keblys.

— Raimondas Pilipavičius iš Montrealio skaitė savo poeziją, parašytą anglų kalba. Bramtono ir Etobicoke mokyklose. Taip pat jis skaitė savo eilėraščių CBC programoje „Spotlite“.

BRAZILIJOJE

— Brazilijos Lietuvių sąjunga lapkričio 20 d. Sao Paulo paminėjo savo 52 metų gyvavimo sukaktį. A. Augustaitis papuošė salę. Atidarė sąjungos pirminkas A. Bumblis, pasveikindamas svečius ir narius. Speciali

ATEITININKŲ TARYBOS POSĖDIS

Ateitininkų federacijos vadovybės pareigų perdavimo posėdis, kaip anksčiau buvo pranešta, vyks gruodžio 26 d. Ateitininkų namuose, Lemonte. Posėdis prasidės šv. Mišiomis 12 val. Po to bus Ateitininkų federacijos vado pareigų perdavimas naujam federacijos vadui dr. Kaziu Pemkui.

Po trumpos pertraukos ir lengvo užkandžio prasidės esamos ir naujosios Ateitininkų tarybos posėdis.

Naują Ateitininkų federacijos tarybą sudaro:

Nijolė Balčiūnienė, Ses. Margarita Bareikaitė, Daiva Barškytė, Birutė Bublėnė, Vaclovas Kleiza, Romualdas Kriaučiūnas, Česlovas Masaitis, Algis Norvilas, Juozas Polikaitis, Vaclovas Šaulys, Vytautas Šoliūnas, Jonas Vaitkus, Vytautas Vygantas, Jonas Zaleikis, Arvydas Zygas.

Be to, į tarybą įna Ateitininkų federacijos naujas ir buvęs federacijos vadai, dvasios vadas, sąjungų pirmininkai.

Į Ateitininkų federacijos Revizijos komisiją įrinkti: Janina Lieponienė, Kazys Pabedinskas ir Jonas Račkauskas.

Atskiri kvietimai dalyvauti posėdyje niekam nėra siunčijami. Visi federacijos valdybos, sąjungų, tarybų bei kitų ateitininkų vienetų valdybų nariai ir mūsų veikla besidomį asmenys yra kviečiami dalyvauti.

A. Damušis,

Ateitininkų fed. tarybos pirmininkas

CHICAGOS ŽINIOS

SVARBU VAIRUOTOJAMS

Illinois valstijoje nuo sausio 1 d. iš automobilių vairuotojų, kurie padarys mažesnius nusikaltimus, kaip pravažiavimas raudonos šviesos, važiavimas ne ta linija, nebus peimamas šoferio leidimas ir nebus imama 50 dol. užstato. Užteks šoferio parašo ir pažado atvykti į teismą. Jeigu šios pareigos neatliks, jų šoferio leidimas bus suspenduojamas. Naujas nuostatas įvedamas prisitaikant prie tvarkos 28-se kitose valstijose, taupant policijos ir vairuotojų laiką. Bijomasi tik, kad sumažės pajamos už išrašomus tikeus, kuriuos Cook apskrity per metus išrašoma apie milijoną.

TIKRINS POLICININKUS

Policijos investigatoriai Chicagoje pradės tikrinti, kaip elgiasi policininkai, sulaukę vairuotojų. Tie investigatoriai, pastebėję vairuotojų sulaukymą, vėliau ji apklausinėsi ar policininkas neėmė kyšo, ar tinkamai elgėsi. Apie tą planą pranešė Chicago policijos vadas F. Rice.

ATLEIDO 70 SARGŲ

Cook apskr. šerifas atleido 70 teismo sargų, vadinamųjų beilifų, nes jie nesilaikė nuostatų, kad ginklus gali nešioti tik eidami pareigas.

KALĖDOS PER TELEFONĄ

Illinois universiteto studentų grupė susiorganizavo taip, kad telefonu išskus raides: DIAL-A-CAROL bus galima girdėti kalėdinę giesmę. Tą jie daro jau keleri metai. Pernai susilaukė 3,000 šaukimų. Šaukimus pradėjo gruodžio 13 d., įsivedė tris telefono linijas.

TEIS TEISEJUS

Federaliniai investigatoriai susėkė, kad Chicagoje prasilenkė su teisingumu keli teisėjai ir advokatai. Perduodami teismui teisėjai: Wayne Olson ir John M. Murphy bei buvęs teisėjas John Devine. Taip pat bus teisiamieji advokatai J. Costello, D. Wolfson, Th. Kongalos ir dar keli teismo tarnautojai. Įtariamus kyšių ėmimas ir apgaulė.

DAUGIAU TARNYBŲ

Baigusiems kolegijas 1984 m. Chicago apylinkėse bus 20% lengviau gauti tarnybas. Tą skelbia Northwestern universiteto tyrimų įstaiga.

AR LENKAI POLITINIAI PABEGELIAI

Aldermanas Pucinski gruodžio 17 d. pareiškė, kad daugelis lenkų, pasiekusių Chicago, norėtų gauti politinio pabėgėlio teises, bet jiems tos teisės neduodamos, nors jie tvirtina, kad grįžus į Lenkiją jų lauktų persekiojimas.

REKORDINIS ŠALTIS

Chicagoje pirmadienį, gruodžio 19 d., buvo 14 laipsnių žemiau nulio. Tai rekordinis šaltis, kokio Chicagoje gruodžio 19 d. nėra buvę per visą šimtmetį. Kai kurios mokyklos buvo uždarytos.

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS

2649 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162

Kaendien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais
pagal susitarimą

Advokatas JONAS GIBAITIS

6247 So. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 val. r. iki 1 val. d.